

Møteprotokoll

med samlet saksframstilling

Utvalg: Dovrefjell nasjonalparkstyret

Møtested: Teams

Dato: 04.10.2021

Tidspunkt: 10:00 - 12:45

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ola Husa Risan	Leder	OPPDAL
Sidsel Pauline Rykhus	Nestleder	MOLDE
Ståle Refstie	Medlem	SUNNDAL
Guri Ruste	Medlem	DOVRE
Kristin Langtjernet	Medlem	FOLLDAL
Ola Engen	Medlem	TYNSET
Per Egil Solli-Mork	Medlem	RAUMA
Marit Bjerkås	Medlem	TLFK
Gry Sletta	Medlem	LESJA
Carl Johansen	Medlem	MRFK

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Aud Hove	Medlem	IFK

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Svein Håvar Korshavn	Aud Hove	IFK

Merknader

Espen Rusten og Ola Eirik Bolme var til stede i møtet. Ola Øie, Fuglehundklubbenes forbund, var til stede under orienteringssaker for å orientere om forbundets virksomhet i området.

Grunnet ras og stenging av E6 i Drivdalen, ble møtet flyttet fra Hjerkinntil Teams.

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bernhard Svendsgard	Nasjonalparkforvalter
Carl S. Bjurstedt	Nasjonalparkforvalter

Godkjenning:

Protokollen er bekreftet godkjent ved gjennomsyn hos leder og det valgte medlem i sak 36/2021, se arkivsak 2020/13000 og følgende dokumenter:

- Utsendt protokollutkast (dok. i 2020/13000 nr. 33 av 4.10.2021), med godkjenninger fra
 - Ola Husa Risan (dok. i 2020/13000 nr. 34 av 11.10.2021) og
 - Sidsel Rykhus (dok. i 2020/13000 nr. 35 av 12.10.2021)

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Arkiv-saksnr
ST 36/2021	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen	
ST 37/2021	Referatsaker	
RS 9/2021	Endelig samarbeidsavtale mellom Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet med DNT om UT.no	2019/9703
ST 38/2021	Referat delegerte vedtak	
RS 173/2021	Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Råtåsjøen - 2022-2025 - Håkon Furuhovde	2021/6171
RS 174/2021	Dispensasjon - avslag - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 796 - Bjørn Steinar Smeby	2021/4264
RS 175/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - Dalsida LVO - Oppsetting av viltkamera ved utvalgte fjellrevhi - NINA v/ Nina Elisabeth Eide	2021/6973
RS 176/2021	Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Utsetting av vill fisk i Nedre Stridåtjønn og Veslevatnet - Dovre fjellstyre	2021/5791
RS 177/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen i villreinjakta - 2021 - Øivind Holen	2021/6757
RS 178/2021	Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Transport av båt med snøskuter til Veslsvartdalsvatnet - 2022 - Kjell Tore Israelsen	2021/6981
RS 179/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dalsida LVO - Trening av fuglehunder i treningsområde mellom Aursjøen og Aursjøhøe - 01.08.-20.08. 2021-2025 - Lesja fjellstyre	2021/7013
RS 180/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - villreinjakta i 2021 - Anne-Mari Myhrmoen	2021/6759
RS 181/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - villreinjakta i 2021 - Fredrik Reitan Holen	2021/6760
RS 182/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - helikopter - transport av forsyninger til Åmotdalshytta - Kristiansund og Nordmøre Turistforening	2021/564
RS 183/2021	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel barmark - 2021 - 2022 - for Snøfjellstjønnevegen 855 - Kjell Stensheim	2020/7117

RS 184/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bil 2021 - 2022 for Snøfjellstjønnsv 851 - Kristine O. Stene	2019/1722
RS 185/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - vedlikehold av hytte - Snøfjellstjønnevegen 853 - Gunnlaug Sæther	2021/1286
RS 186/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 806 - Jan Løkken	2021/1285
RS 187/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - merking av analyseruter og uttak av små mengder plantemateriale - arealrepresentativ naturovervåking ANO - Norsk institutt for naturforskning NINA	2020/8600
RS 188/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 999 - Martin Lund Øien	2021/4554
RS 189/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport av brensel og proviant - transport av materialer til vedlikehold - Snøfjellstjønnevegen 572 - Øystein Storholm	2021/4560
RS 190/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 517 - Ola Hokseng	2021/6060
RS 191/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 483 - Ola Rolvsjord	2021/4845
RS 192/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Kjøring med innleid buss på Snøheimvegen mellom Hjerkin og Snøheim 08.09.2021 i forbindelse med erstatningsskjønn - Advokatfirmaet Hjort DA v/ Frode A. Innjord	2021/8488
RS 193/2021	Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - sykkel - villreinjakta - Snøheimvegen - Vålåsjøvegen - Juni og Hans Olav Arnekleiv	2021/9047
RS 194/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - Villreinjakta 2021 - Helge Hatlevoll	2021/8019
RS 195/2021	Delegert sak - Åmotan-Grøvdalen LVO - helikopter - restaurering av Trøasetra - Lervike AS	2021/8536
RS 196/2021	Delegert sak - Avslag - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport til hytte Trøasætervegen 990- Hallvard Morken	2021/1920
RS 197/2021	Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - barmark - gjerding langs jernbanen - Arild Rolstad	2021/9443
RS 198/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - Villreinjakta 2021 - Ståle Myhren	2021/7353
RS 199/2021	Søknad - Hjerkin LVO m/ BV - sykkel - villreinjakta - Einøvlingsvegen - Snøheimvegen - Vålåsjøhøvegen - Roar Domaas	2021/8633
RS 200/2021	Delegert sak - - Knutshø LVO - snødekt mark - vedlikehold og renovering - Furuhovdsetra - Bård Furuhovde	2021/8859
RS 201/2021	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - Flåman NR - barmark - uttransport av felt elg og hjort - Statskog SF	2021/9185
RS 202/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Veslbekken - 2022-2025 - Vidar Nyvoll	2021/8542
RS 203/2021	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - filming med drone - Earthscape Productions Ltd	2021/7287

RS 204/2021	Delegert sak - Fokstugu LVO - dispensasjon - 2021 - 2022 brønnboring og bobiltømmestasjon - Rasteplass Storhusranden - Stian Brenden Maskinservice	2021/9467
RS 205/2021	Delegert sak - dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - sykkel - villreinjakta - Snøheimvegen - Vålåsjøhøvegen - Simen Bordal	2021/8857
RS 206/2021	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - Villreinjakta 2021- Stine Forseth Nikolaisen	2021/8020

Saker til behandling

ST 39/2021	Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 – Tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med bil, traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø lvo i 2021-2024	2021/4476
ST 40/2021	Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 – Tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024	2021/4004
ST 41/2021	Søknad fra Arnulf Bentsdal, Dombås, om å rive gammelt seterhus og fjerne rester etter gammel løe på seter på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde	2021/8389
ST 42/2021	Søknad fra Egil Killi, Dombås, om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde	2021/8103
ST 43/2021	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - flytting av sæter i Åmotsdalen gbnr 67/2 - Eggasætra - Hauasætra - Reidun Stølen	2021/6205
ST 44/2021	Jora LVO - Dispensasjon - Riving gammel bu i Svartdalslie og oppsetting av ny bu i Baklie - Lesja fjellstyre	2021/8104
ST 45/2021	Orienteringer i Dovrefjell nasjonalparkstyre, 04.10.2021	2021/3864

ST 36/2021 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen. Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.

Til å godkjenne protokollen ble valgt NN

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Tid til forberedelse ble fastsatt til 3 timer.

Til å godkjenne protokollen ble Sidsel Rykhus foreslått

Vedtak

Som innstillingen, med Sidsel Rykhus til å underskrive protokollen
- enstemmig.

ST 37/2021 Referatsaker

Referert sak:

RS 9/2021 Endelig samarbeidsavtale mellom Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet med DNT om UT.no

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar referatsak 9/2021 til etterretning.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

ST 38/2021 Delegerte vedtak

Refererte delegerte vedtak:

- RS 173/2021 Delegert sak - Tillatelse - Knutshø LVO - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Råtåsjøen - 2022-2025 - Håkon Furuhovde
- RS 174/2021 Dispensasjon - avslag - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 796 - Bjørn Steinar Smeby
- RS 175/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - Dalsida LVO - Oppsetting av viltkamera ved utvalgte fjellrevhi - NINA v/ Nina Elisabeth Eide
- RS 176/2021 Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Utsetting av vill fisk i Nedre Stridåtjønne og Veslevatnet - Dovre fjellstyre
- RS 177/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen i villreinjakta - 2021 - Øivind Holen
- RS 178/2021 Delegert sak - Tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Transport av båt med snøskuter til Veslsvardalsvatnet - 2022 - Kjell Tore Israelsen
- RS 179/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dalsida LVO - Trening av fuglehunder i treningsområde mellom Aursjøen og Aursjøhøe - 01.08.-20.08. 2021-2025 - Lesja fjellstyre
- RS 180/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - villreinjakta i 2021 - Anne-Mari Myhrmoen
- RS 181/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - villreinjakta i 2021 - Fredrik Reitan Holen
- RS 182/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - helikopter - transport av forsyninger til Åmotdalshytta - Kristiansund og Nordmøre Turistforening

- RS 183/2021 Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - motorferdsel barmark - 2021 - 2022 - for Snøfjellstjønnevegen 855 - Kjell Stensheim
- RS 184/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Motorferdsel bil 2021 - 2022 for Snøfjellstjønnevegen 851 - Kristine O. Stene
- RS 185/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - vedlikehold av hytte - Snøfjellstjønnevegen 853 - Gunnlaug Sæther
- RS 186/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 806 - Jan Løkken
- RS 187/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - merking av analyseruter og uttak av små mengder plantemateriale - arealrepresentativ naturovervåking ANO - Norsk institutt for naturforskning NINA
- RS 188/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 999 - Martin Lund Øien
- RS 189/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport av brensel og proviant - transport av materialer til vedlikehold - Snøfjellstjønnevegen 572 - Øystein Storholm
- RS 190/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport for Snøfjellstjønnevegen 517 - Ola Hokseng
- RS 191/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport til hytte - Snøfjellstjønnevegen 483 - Ola Rolvsjord
- RS 192/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Kjøring med innleid buss på Snøheimvegen mellom Hjerkin og Snøheim 08.09.2021 i forbindelse med erstatningsskjønn - Advokatfirmaet Hjort DA v/ Frode A. Innjord
- RS 193/2021 Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - sykkel - villreinjakta - Snøheimvegen - Vålåsjøvegen - Juni og Hans Olav Arnekleiv
- RS 194/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøvegen og Snøheimvegen - Villreinjakta 2021 - Helge Hatlevoll
- RS 195/2021 Delegert sak - Åmotan-Grøvdalen LVO - helikopter - restaurering av Trøasetra - Lervike AS
- RS 196/2021 Delegert sak - Avslag - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - barmark - transport til hytte Trøasetervegen 990- Hallvard Morken
- RS 197/2021 Delegert sak - Hjerkin LVO m/ BV - barmark - gjerding langs jernbanen - Arild Rolstad
- RS 198/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøvegen og Snøheimvegen - Villreinjakta 2021 - Ståle Myhren
- RS 199/2021 Søknad - Hjerkin LVO m/ BV - sykkel - villreinjakta - Einøvlingvegen - Snøheimvegen - Vålåsjøvegen - Roar Domaas
- RS 200/2021 Delegert sak - - Knutshø LVO - snødekt mark - vedlikehold og renovering - Furuhovdsetra - Bård Furuhovde
- RS 201/2021 Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - Flåman NR - barmark - uttransport av felt elg og hjort - Statskog SF
- RS 202/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - Transport med snøskuter til bu ved Veslbekken - 2022-2025 - Vidar Nyvoll
- RS 203/2021 Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - filming med drone - Earthscape Productions Ltd

- RS 204/2021 Delegert sak - Fokstugu LVO - dispensasjon - 2021 - 2022 brønnboring og bobiltømmestasjon - Rasteplass Storhusranden - Stian Brenden
Maskinservice
- RS 205/2021 Delegert sak - dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - sykkel - villreinjakta - Snøheimvegen - Vålåsjøhøvegen - Simen Bordal
- RS 206/2021 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin LVO m/ BV - Bruk av sykkel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen - Villreinjakta 2021- Stine Forseth
Nikolaisen

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar refererte delegerte saker 173-206/2021 til etterretning.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Arkivsaksnummer:	2021/4476-12	Saksbehandler:	Lars Børve	Dato:	12.08.2021
------------------	--------------	----------------	------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	39/2021	04.10.2021

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 – Tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med bil, traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Det er Dovrefjell nasjonalparkstyre sin oppgave å behandle søknader om transport til Fjellægret etter verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde og forvaltningsplanen, og ikke i tillegg behandle søknadene etter motorferdsel-lovgivningen slik klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet legger opp til.

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder derfor vedtaket i sak 024-2021 på møte 21.06.2021, og gir ikke statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet medhold i klagen 05.07.2021.

Klagesaken videresendes til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Forholdet mellom motorferdsel-lovgivningen og verneforskriften må vurderes i forbindelse med en framtidig endring av verneforskriften og revisjon av forvaltningsplanen, før dette får betydning for behandling av enkeltsaker.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Vedtaket får tillegg om at dette er etter godkjent kjørespor i forvaltningsplanen (forvalter formulerer).

Vedtak

Som innstillingen, med tillegg.
- enstemmig.

Vedtaket ble dermed slik:

Det er Dovrefjell nasjonalparkstyre sin oppgave å behandle søknader om transport til Fjellægret etter verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde og forvaltningsplanen, og ikke i tillegg behandle søknadene etter motorferdsellovgivningen slik klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet legger opp til.

Nasjonalparkstyret viser også til at kjøresporet er godkjent i forvaltningsplanen og at det ihht. Forskrift for Knutshø LVO kan gi tillatelse til «*motorferdsel i forbindelse med nødvendig*

transport til seter på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen». Etter styrets vurdering ligger det i dette at slik transport søknaden gjelder kan tillates.

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder derfor vedtaket i sak 024-2021 på møte 21.06.2021, og gir ikke statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet medhold i klagen 05.07.2021.

Klagesaken videresendes til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Forholdet mellom motorferdsellovgivningen og verneforskriften må vurderes i forbindelse med en framtidig endring av verneforskriften og revisjon av forvaltningsplanen, før dette får betydning for behandling av enkeltsaker.

Dokumenter

- 09.04.2021: Søknad fra Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, om transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 14.04.2021: E-post fra Oppdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.
- 26.04.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Oppdal kommune vedlagt brev med tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024. (Delegert sak nr. 152-2021.)
- 07.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Stein Arne Brendryen 10.05.2021.)
- 12.05.2021: E-post fra Åse og Stein Arne Brendryen til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Uttalelse til varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet 12.05.2021.)
- 28.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Klage på delegert vedtak 152-2021 Knutshø landskapsvernområde – transport med traktor og ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret 2021 - 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen
- 25.06.2021: Møtebok for sak nr. 80/21 i formannskapet i Tynset kommune 24.06.2021: Motorferdsel – Søknad om transport med traktor, ATV og bruk av el-sykkel til Fjellægret – Åse og Stein Arne Brendryen – 2021-2024.
- 25.06.2021: Møtebok for sak nr. 024-2021 på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021: Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, til transport med bil, traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 05.07.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag – Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 024-2021 – tillatelse til transport med bil, traktor, ATV og el-sykkel til Fjellægret – Åse og Stein Arne Brendryen.

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 05.07.2021 på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 024-2021 på møte 21.06.2021.

I vedtaket ga Dovrefjell nasjonalparkstyre Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil, traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det ble gitt tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) med bil, traktor og ATV, og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil kan ha tilhenger og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

I vedtaket ble det også bestemt at styret vil be om et møte med statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet om motorferdselsaker.

Denne saken har sin bakgrunn i delegert sak nr. 152-2021 som ble behandlet av nasjonalparkforvalter 26.04.2021.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i delegert sak 152-2021

Åse og Stein Arne Brendryen, Baksidevegen 520, 2584 Dalholen, søkte 09.04.2021 om tillatelse til transport av utstyr, materialer, proviant m.m. med traktor og ATV på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter (153/1) på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det dreier seg om transport av bl.a. materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat og noe inventar m.m. inn til setra, og transport tilbake av mye gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterstua og fjøset.

Åse og Stein Arne Brendryen søker derfor om inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV (10 turer til sammen i året) i 2021-2024.

I tillegg søker de om tillatelse til å bruke el-sykkel fritt på kjøresporet til Fjellægret.

Kjøresporene går fra Såtålia / Setalsjølia i Oppdal kommune til Fjellægret i Tynset kommune.

Åse og Stein Arne Brendryen kjøpte og fikk konsesjon på setra i 2021 (arkivsak 2021/1090).

Bilde 1: Setrene på Fjellægret. Bildet er tatt 21.09.2012.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak 152-2021

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde),

og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorisert ferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen jf. pkt. 5.3 e.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har retningslinjer for bl.a. motorferdsel på barmark. (s. 83-87):

- Transport til setrer som benyttes i primærnæring, kan utføres med eget kjøretøy.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Det legges opp til en restriktiv praksis. Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveger / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 og kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen, går det fram at det er godkjent kjørespor mellom Setalsjølia og Fjellægret.

Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,

- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vurderinger i delegert sak 152-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde til å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret i Knutshø landskapsvern-område, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.3 e. Det samme gjelder også transport av gamle «saker og ting» tilbake.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene med traktor og ATV utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Bruk av el-sykkel i verneområder regnes også som motorferdsel. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan gi tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vedtak i delegert sak 152-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Det gis også tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra i 2021-2024.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021

Statsforvalteren i Trøndelag v/ Inge Hafstad skrev i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.05.2021:

Det vises til telefonsamtale med nasjonalparkforvalter Lars Børve tidligere i dag, fredag den 7. mai 2021.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet varslar hermed om at følgende delegerte vedtak av nasjonalparkforvalteren vil bli påklaget av Statsforvalteren:

- Delegert vedtak nr. 148/2021 datert 20. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Odd Brendryen.
- Delegert vedtak nr. 152/2021 datert 26. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med traktor/ATV og bruk av el-sykkel inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen.

Begrunnelsen for klagen er i all hovedsak:

De to vedtakene er hjemlet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3, punkt 5.3 e som sier at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til seter på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanens vedlegg 1 og kartvedlegg 2 går det fram at kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er godkjent kjørespor i henhold til forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 3, punkt 5.3e sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det foreligger «særlig behov», som når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Selv da skal det foretas en selvstendig vurdering av om behovet kan dekkes på andre måter. Frakt av bagasje og utstyr mv. i forbindelse med utleie til jakt og fiske og materialer og utstyr til vedlikehold regnes ikke som et «særlig behov».

Statsforvalteren er av den oppfatning at forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har mer liberale retningslinjer enn motorferdselslovgivningen når det gjelder barmarkskjøring, noe som er uheldig. Når nasjonalparkstyret vurderer søknader om barmarkskjøring må styret/forvalter ta stilling til om det foreligger «særlig behov», og om

behovet kan dekkes på en annen måte. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften, som er tilfellet her, eller i naturmangfoldlovens § 48. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette i de to vedtakene som vi nå varsler klage på. Når det skal vurderes om det foreligger «særlig behov» må verneområdeforvaltningen minimum følge retningslinjene for motorferdselslovgivningen.

Den samme vurderingen skal kommunen gjøre når de vurderer søknadene opp mot motorferdselsloven og nasjonal forskrift. I brevet av 7. juli 2020 til Utmark-kommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Det skal foreligge «særlig behov» hvis det skal åpnes opp for barmarkskjøring. Vilkårene for å kunne gi en tillatelse til barmarkskjøring etter NF § 6 skal derfor tolkes strengt, og vilkårene for å gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriften og/eller § 48 i naturmangfoldloven skal, etter Statsforvalterens vurdering, vurderes minst like strengt.

Det gis tillatelse til et forholdsvis stort antall turer, uten at søker har dokumentert behovet. Barmarkskjøringen bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.

Statsforvalteren vil komme med mer utdypende klager på vedtakene i løpet av uke 19 eller 20.

E-posten fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021 med varslet om klage, ble videresendt til Stein Arne Brendryen 10.05.2021.

Uttalelse til varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag

Åse og Stein Arne Brendryen uttalte følgende i e-post 12.05.2021 om varselet til klage fra Statsforvalteren i Trøndelag:

Viser e-post om at det skal komme en klage på vedtak som berører undertegnede mtp kjøring til seter på Fjellægret. Vi vil derfor forsøke å belyse bakgrunnen for søknaden.

Vi har siste året kjøpt denne setra, 153/1 og denne setra ble kjøpt med innhold og slik som den sto. For noen år siden ble det skiftet glas på hele seterhuset (82m²), men ellers så er den slik som ble bygd også med innhold.

Vi ønsker å oppgradere litt innvendig med senger, kjøkken, isolering, rominndelinger, ovner, piper, møbler m.m. Til dette må en da ha med litt hjelp, og utstyr som f.eks. sag, aggregat, materialer og verktøy.

Som nevnt over ble setra overtatt med innhold, og skal vi skifte ut deler av dette og ta med ut alt skrot som er lagret over mange tiår i 2 seterfjøs på hver 80m², så har dette blitt en del, bl.a. de vinduene som er skiftet. Vi ønsker at dette skal behandles på en god måte m.t.p. gjenvinning, og vil derfor ha dette ut av fjellet igjen.

Det er med tanke på dette vi har søkt så mange turer. Så er det også slik at traktorveien inn til setra er av en slik art at det ikke er så veldig "morsomt", eller behagelig å kjøre mer enn nødvendig.

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klagde 28.05.2021 på vedtak i delegert sak 152-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 26.04.2021. I vedtaket fikk Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året med traktor og ATV fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Det ble også gitt tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra i 2021-2024.

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til delegert vedtak i DS nr. 152-2021 (deres ref. 2021/4476) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 26. april 2021. I nevnte vedtak gis Åse og Stein Arne Brendryen tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen gjelder for barmarks-sesongene 2021-2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat, utstyr m.m., samt uttransportering av gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterhus og fjøset. Det gis også tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra. Det vises også til Statsforvalterens varsel om klage i e-post datert 7. mai 2021.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på delegert vedtak nr. 152-2021 i sak 2021/4476 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV, samt bruk av elsykkel, etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring.

Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor/ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsverneområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal antall turer med el-sykkel tallfestes, og behovsvurderes etter de samme prinsippene som ved vurdering av behovet for annen motorferdsel på barmark. Det er svært begrenset hva som kan transporteres med el-sykkel, og Statsforvalteren er av den oppfatning at vedtak om bruk av el-sykkel kan ikke hjemles i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e. Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høg fjellsområde med leveområdene til villrein i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier følgende om barmarks-kjøring i Knutshø landskapsvernområde; *Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveg/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruks-virksomhet gis det ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis dispensasjon til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.*

Åse og Stein Arne Brendryen eier deler av setra Fjellægret. Det går ikke fram av saksopplysningene om setra drives i landbruksnæring eller ikke. Hvis Fjellægret hadde vært ei seter med aktiv jordbruksdrift hadde motorferdselen i forbindelse med landbruksdrift på kjøresporet vært direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.2 bokstav d. Forvaltningsplanen sier at det ikke er fullseterbruk på noen av de 15 setrene i Tynset kommune sin del av Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalteren legger derfor til grunn at Åse og Stein Arne Brendryen sin seter på Fjellægret ikke drives i landbruksnæring, jf. næringsoppgave, men at bygningene på setra benyttes som fritidsbygning. Forvaltningsplanen åpner for så vidt opp for at det kan gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Imidlertid sier retningslinjene for motorferdsel i forvaltningsplanen følgende om «*Valg av transportform og årstid*» (6.6.2) at «*Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes. b) Der det er kjørespor (tillatelse kreves), skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong*».

Retningslinjene for motorferdsel på barmark (6.6.4) slår fast at:

«Felles for alle områdene er at det legges opp til en svært restriktiv praksis».

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er relativt gammel, fra 2006. Siden forvaltningsplanen ble godkjent er det kommet både endringer i motorferdselregelverket og ny kunnskap om villreinen. NINA sine arealbrukskart for villrein fra 2012 viser at Fjellægret er et helårsbeite for villreinen, men kjøretraseen inn til Fjellægret går helt inn til østgrensen for kalvingsområdet. Dette tilsier en grundig vurdering av omfanget av tillatelser til motorisert ferdsel generelt, og særlig på barmark, herunder bruk av el-sykkel som pr. definisjon regnes som motorisert kjøretøy i forhold til verneforskriften. Statsforvalterne har forståelse av at det er vanskelig å kommunisere utad at det er formelle forskjeller mellom bruk av vanlig sykkel og bruk av el-sykler i verneområder, men nasjonalparkforvalter må forholde seg til det formelle i dette tilfellet. En søknad om bruk av el-sykkel må derfor vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel. I dispensasjonen som nå er gitt er det ikke foretatt en vurdering av behovet for kjøring, utover det søker selv har oppgitt. Fri bruk av el-sykkel uten begrensninger i hele fireårsperioden og 10 turer med traktor/ATV pr. år i 4 år gir totalt 40 turer for å frakte utstyr og materiell til vedlikehold. Dette synes unødvendig høyt. I tillegg er det gitt dispensasjon for barmarkskjøring til andre eiere av

fritidsbygninger på Fjellægret, noe som forsterker den samlede belastningen på området.

Som grunnlag for å innvilge dispensasjonen er det ikke gjennomført en avveining mellom transport på barmark eller snø, jf. retningslinjene i forvaltningsplanen. I tillegg er konsekvensene for naturmangfoldet, særlig villreinen, kun summarisk vurdert. Å tillate i alt 40 turer over fire år med motorisert ferdsel på barmark for transport av utstyr og materiell til vedlikehold, vil åpne for en praksis som samla sett kan påvirke verneverdiene negativt, jf. naturmangfoldloven §10. Det finnes mange setre og mange gamle kjørespor som er definert i forvaltningsplanen, slik at den samlede belastningen i forhold til barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde vil bli vesentlig, noe som strider mot formålet med vernet og vil virke negativt på verneverdiene. Det er ingen tvil om at dagens forvaltningspraksis med omfattende barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell har skapt en presedens der det forventes å få innvilget søknader om barmarkskjøring uavhengig av vurderinger om behovet er til stede, og om behovet kan dekkes på andre måter. Tillatelser med fri bruk av el-sykkel vil også skape presedens, ikke bare i Knutshø landskapsvernområde, men også i alle andre verneområder.

Etter Statsforvalterenes vurdering er retningslinjene for barmarkskjøring i forvaltningsplanen mer liberale enn hva motorferdselslovgivningen åpner opp for. Dette gjenspeiler seg i en forvaltningspraksis som har fått utviklet seg over tid. Fjellægerveien er definert som et kjørespor, ikke traktorvei, og søker må dokumentere «særlige behov» for barmarkskjøringen. Barmarkskjøring i forbindelse med frakt av materialer og utstyr i forbindelse med oppussing og vedlikehold av seterbygningene er ikke et slikt «særlig behov» som gir grunnlag for en tillatelse til barmarkskjøring, verken etter motorferdselslovgivningen eller etter verneforskriften. Det er uheldig at det over tid har utviklet seg en forvaltningspraksis i Knutshø landskapsvernområde som strider mot motorferdselslovgivningen.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i 2020 et eget oppdrag fra Miljødirektoratet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter og forvaltningspraksisen i verneområder ofte er mer liberal enn det den nasjonale lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdselslovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift. Det transportbehovet som skisseres i søknad og delegert vedtak skal i utgangspunktet dekkes med snøscooter vinterstid på snødekt mark, eventuelt med helikopter.

Verneforskriftens § 3, punkt 5.1 viser til at motorferdsel på land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 5.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 5.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørespor er det åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad i forbindelse med nødvendig transport til setrer på kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Miljødirektoratet har i en klageavgjørelse datert 11. mai 2021 om barmarkskjøring inn til hytte ved Snøfjellstjønnevegen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stadfestet nasjonalparkstyrets vedtak om å gi tillatelse til inntil to turer for ordinær transport av utstyr inn til egen hytte ved Snøfjellstjønnevegen. Begrunnelsen til direktoratet var at vedtaket var i tråd med forvaltningsplanen, og at det aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften for nasjonalparken. Miljødirektoratet tok ikke stilling til om barmarkskjøringen var mer liberal enn hva motorferdsellovgivningen åpner opp for. Direktoratet peker på at dette er forhold som må vurderes i en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen.

Selv om klageavgjørelsen har flere likhetstrekk med denne saken, ønsker statsforvalteren å påpeke følgende ulikheter:

- **Forvaltningsplanen har ikke definert antall turer med barmarkskjøring det kan gis tillatelse til i Knutshø LVO. Forvaltningsplanen sier at det kan gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene til setre etter traktorveger/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Når antall turer ikke er definert i forvaltningsplanen skal hver enkelt søknad behovsprøves i større utstrekning enn når antall turer er definert, jf. retningslinjene om barmarkskjøring på Snøfjellstjønnevegen.**
- **Forvaltningsplanen sier ingenting om at setre må være i aktiv landbruksdrift eller ikke for at det skal gis tillatelse.**
- **Bruk av el-syssel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-syssel.**

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e skal vurderes minst like strengt som vilårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF).

Statsforvalteren er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Statsforvalteren allikevel velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, har etablert seg en uheldig forvaltningspraksis der søkere automatisk får tillatelse til barmarkskjøring uavhengig av om søker har et reelt behov eller ikke, samt at nasjonalparkstyret/forvalter unnlater å vurdere om behovet kan dekkes på andre måter og til andre årstider. Etter Statsforvalterens vurdering er det ikke grunnlag for å gi tillatelse til 10 (ti) turer med traktor/ATV og fri bruk av el-syssel inn til Fjellægret med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e.

Statsforvalterens konklusjon

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med transport av materialer og utstyr i forbindelse med vedlikehold og oppussing av seterbygninger kan ikke regnes som «særlige behov», og det er ikke foretatt en avveining mellom

transport på barmark eller snø, noe som strider mot forvaltningsplanen som sier at denne avveiningen skal gjøres.

- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjøresporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med traktor/ATV inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.
- En søknad om bruk av el-sykkel må vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel.
- Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden som omhandler el-sykkel må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykkel.
- Det må settes vilkår som f.eks. antall turer, tidspunkt o.l. for å ivareta verneverdiene i en eventuell tillatelse for bruk av el-sykkel inn til Fjellægret.

Tilleggsopplysninger i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

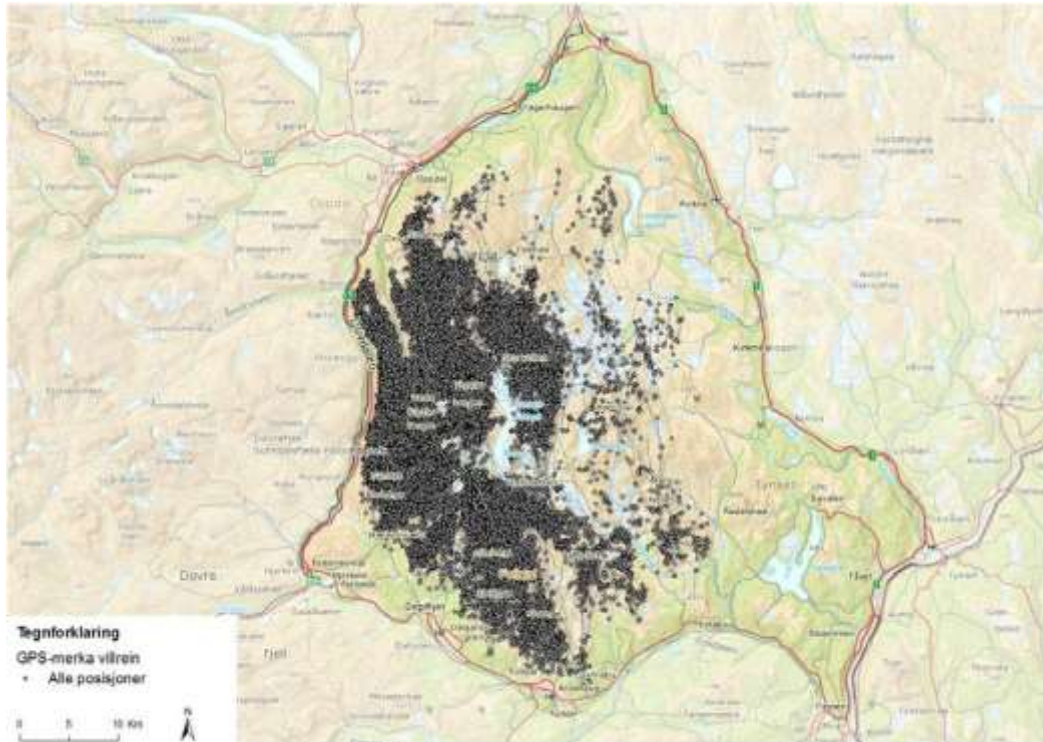
Saksbehandler videresendte klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet til Stein Arne Brendryen 07.06.2021, og snakket med Stein Arne Brendryen på telefon 10.06.2021.

Stein Arne Brendryen opplyste at de kan prøve å greie seg med inntil 6 turer (tur-retur) med traktor og ATV til setra på Fjellægret i året i 2021-2024, men må da i tillegg ha muligheten til å sykle med el-sykkel med vogn/ tilhenger inntil 10 turer til setra i året, og bruke bil med tilhenger når det er hensiktsmessig i tillegg til / som et alternativ til traktor og ATV med tilhenger.

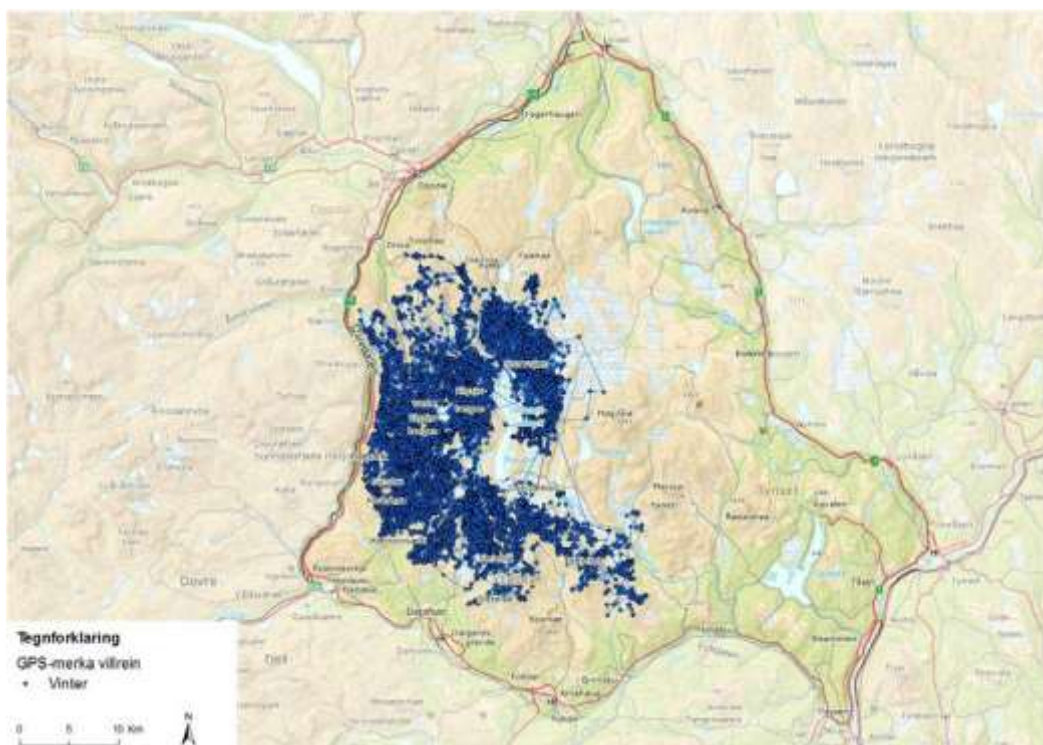
Opplysninger om prosjektet Villreinsens arealbruk i Knutshøområdet i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinsens arealbruk i Knutshø landskapsvern-område ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinsens arealbruk i Knutshø.

NINA-rapporten inneholder noen kart som viser simlens arealbruk:

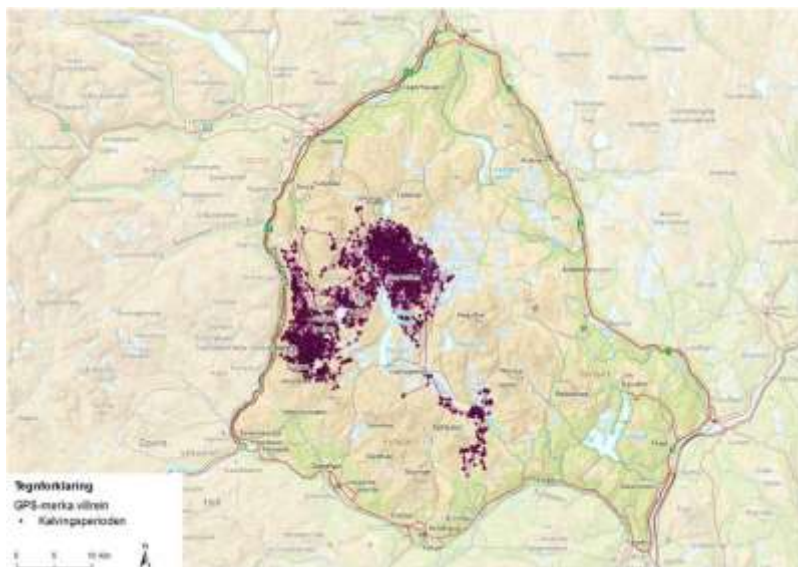

Kart 1. Alle GPS-posisjoner gjennom hele året i prosjektperioden.

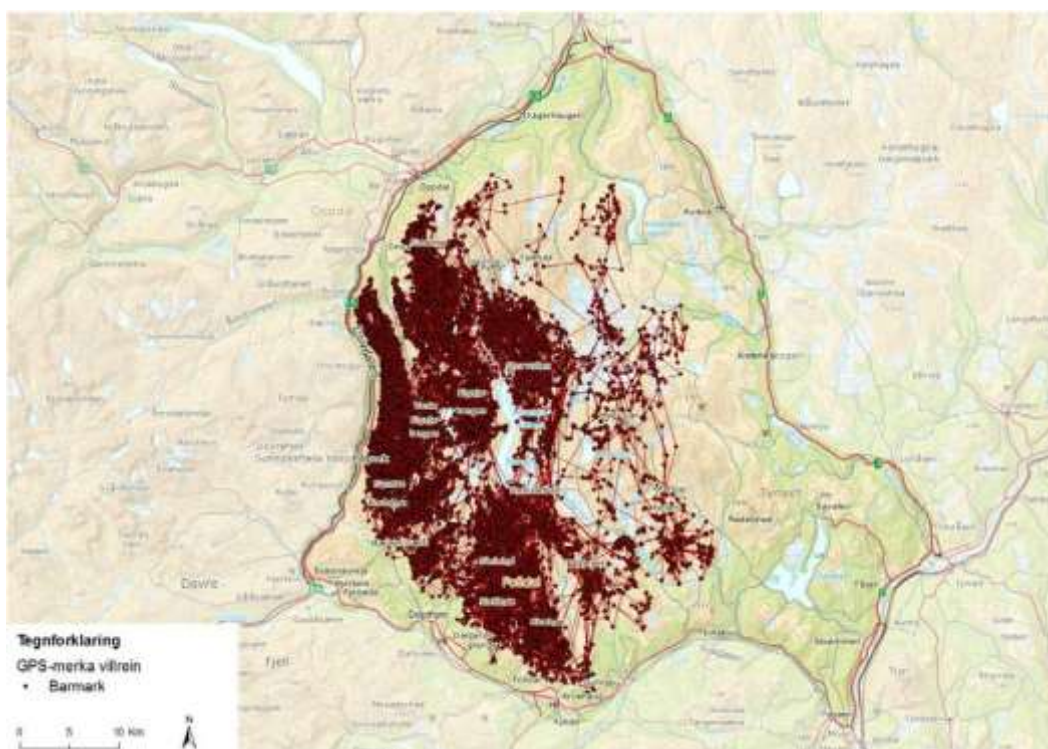

Kart 2: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

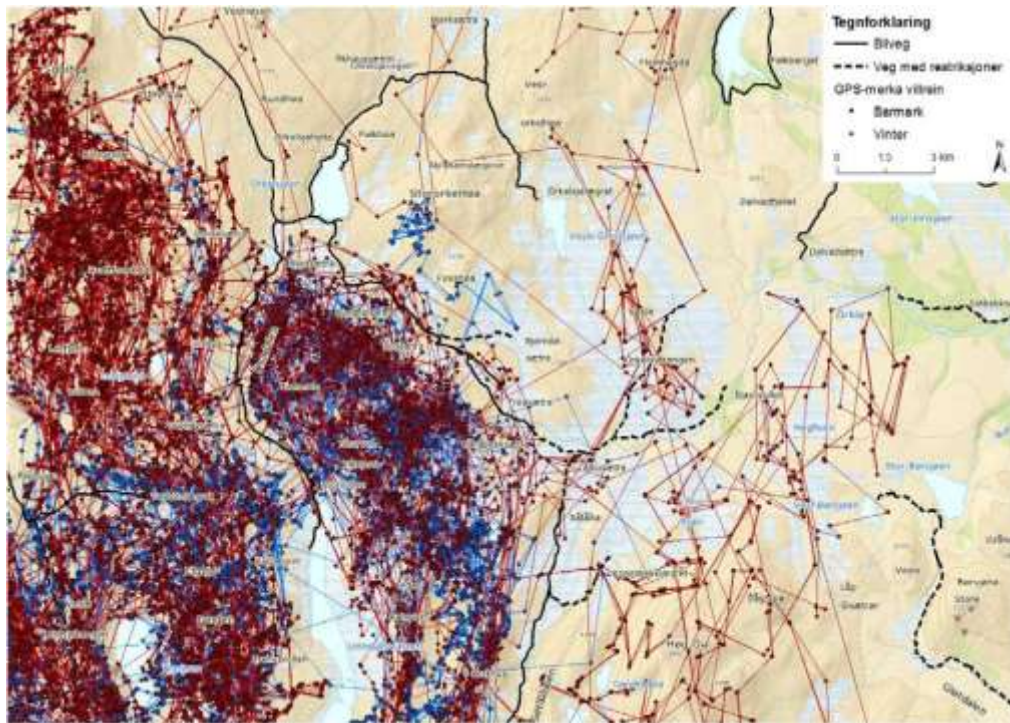
I NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshø, går det (s. 52) fram at villreinen i Knutshø villreinområde i lengre tid har hatt fast kalvingsland i områdene nordøst for Fundin, rundt Hånåbekktangen – Digerkammen.

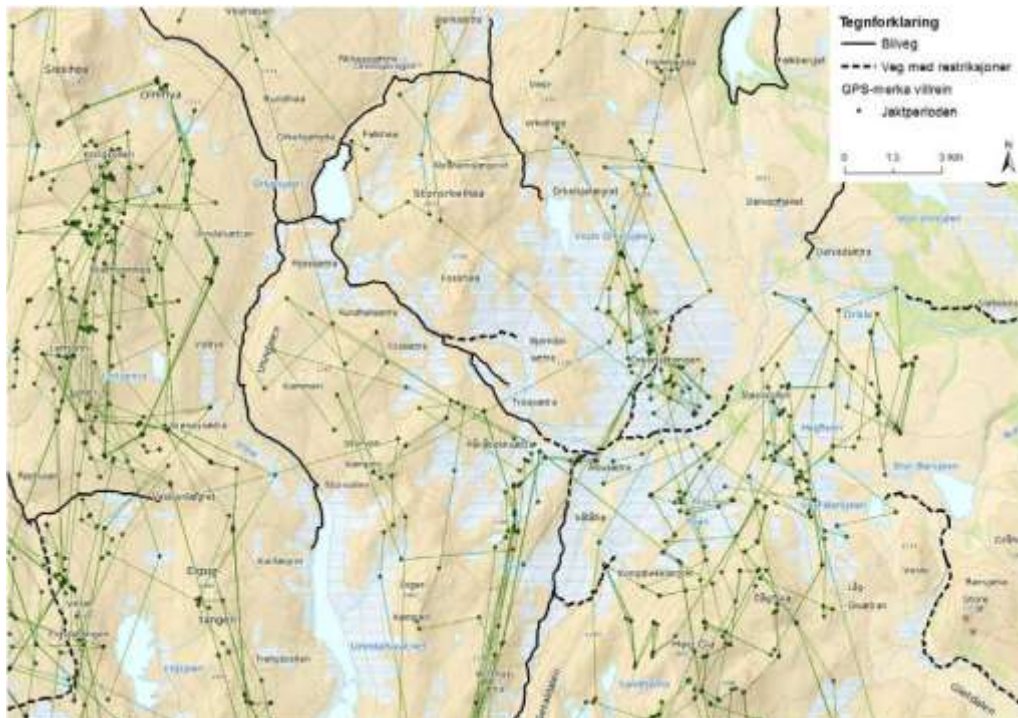
Kart 3. Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.

Kart 4. Alle GPS-posisjoner i barmarksesongen (1. mai til 1. november) i prosjektperioden.

Kart 5. Oversikt over alle GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen.

Kart 6. Oversikt over GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen under reinsjakta. Det var stort sett bare i reinsjakta at det var GPS-lokaliseringer av simler øst for Orkelsjøen og Setaldalen i 2010-2013.

Opplysninger om rovfugler i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Det er registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15.juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 152-2021.

I tillegg kommer:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre av 13. august 2015.

I forvaltningslovens regler om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at statsforvalteren har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyre, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Forøvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

I vedtektene står det også: I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalterens tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme fram i vedtaket.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet og vurderinger i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kunne derfor behandle klagen på møte 21.06.2021.

Vurderinger og kommentarer i forhold til villrein

Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Årsaker til at villreinen i Knutshø villreinområde stort sett bare bruker den vestlige delen av området, er uklart.

Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Kalvingsområdet til villreinen i Knutshø villreinområde har i lengre tid vært i områdene nordøst for Fundin rundt Hånåbekktangen og Digerkammen. Kjøreruta for snøskuter i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren når kalvinga nærmer seg, er det en fordel at det foregår lite transporter til Fjellægret med snøskuter, og at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor.

Vurderinger i forhold til rovfugler

På grunn av hensynet til sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen, er det en fordel å begrense bruk av snøskuter i den sensitive perioden mellom 1. februar og 15.juli.

Vurderinger og kommentarer til transport på barmark eller vinterføre

I forvaltningsplanen (s. 83) går det fram at det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes, og der det er kjørespor (tillatelse kreves) skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark og snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstigste transportform og sesong. Dovrefjell nasjonalparkstyret kan ut fra hensynet til verneverdiene henviser transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.

Det er derfor nærliggende å vurdere transport med snøskuter om vinteren, men transport med snøskuter er langt både fra Dalholen og Oppdal, og kjørerutene som kan brukes går gjennom eller nær områder hvor det kan være villrein om vinteren, spesielt på slutten av vinteren når kalvingstiden nærmer seg.

Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Dette er godt dokumentert kunnskap, og det foretas derfor vanligvis ikke en avveining mellom transport på barmark eller snø i de fleste sakene som dreier seg om transport på barmark i dette området.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren.

På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige hensyn» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Bilvegen i Setaldalen til Setalsjølia er åpen for fri ferdsel om sommeren og høsten mot betaling av bomavgift. Det er en del trafikk på denne vegen i sommerhalvåret, og det er nødvendig å bruke denne vegen i forbindelse med transport til Fjellægret om sommeren og høsten.

På barmark foregår transportene mellom Setalsjølia og Fjellægret på etablerte kjørespor. Det er lite sannsynlig at det vil bli skader på terrenget og vegetasjonen utenfor de nåværende kjøresporene til Fjellægret.

Kjøring med bil gir sannsynligvis mindre skader på kjøresporene enn traktor.

Behovene for transport til setra på Fjellægret er bl.a. knyttet til vedlikehold av seterhus, og det er derfor også hensiktsmessig at transportene foregår om sommeren og høsten.

Vurdering i forhold til kulturlandskap

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er bl.a. å ta vare på kulturlandskapet og tilhørende kulturmiljø. Setrene i Knutshø landskapsvernområde er en del av kulturlandskapet og kulturmiljøet, og det er derfor en fordel i forhold til verneformålet at seterhusene blir tatt godt vare på og vedlikeholdt.

Vurdering og kommentarer til behov for antall turer

Det er vanskelig på forhånd å beregne eller fastsette hvor mange turer transport med traktor, ATV og tilhenger det er behov for i forbindelse med vedlikehold av kløpper og seterhus. Hvis det f.eks. er nødvendig å kjøre to biler, eller en bil og en traktor, regnes det som to turer osv.

Det er forskjell på størrelsen på traktorer, ATVer og tilhengere, og mengden materialer, utstyr og redskaper varierer både i vekt og volum. Det er derfor vanligvis søkeren som har best forutsetninger for å vurdere hvor mange turer det er behov for, bl.a. hvor mye materialer og

utstyr det dreier seg om. Det ble derfor gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) til Åse og Stein Arne Brendryen i delegert sak nr. 152-2021.

Været i fjellet har også innvirkning på hvor mye og hva slags arbeid det er mulig å få utført, hvor lang tid det tar, og hvor mange turer det blir behov for. Kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellæret er forholdsvis langt og tidkrevende å kjøre, og erfaring lokalt viser at det i praksis vanligvis ikke blir kjørt mer enn det er behov for.

Vurdering bruk av el-sykkel

Det er ikke gitt tillatelse til ren persontransport med el-sykkel i vedtaket i delegert sak 152-2021. I klagen antar statsforvalterne at el-sykkel bl.a. vil bli brukt til ren persontransport, men det ble det ikke gitt tillatelse til, og antakelsen om dette i klagen er derfor ikke relevant for saken.

Bruk av el-sykkel gjør at en bruker kortere tid enn når en bruker vanlig sykkel eller går. Det betyr at sannsynligheten for å treffe på villrein langs kjøresporet blir mindre pga. kortere oppholdstid. Sykkel legger også igjen mindre lukt på bakken i forhold til å gå, og reduserer muligheten til at villreinen reagerer på lukt fra mennesker når den skal krysse kjøresporet.

Forslag til vedtak – innstilling i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil, traktor, ATV og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) i året med bil, traktor eller ATV, og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil, traktor og ATV kan ha tilhenger, og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Kommentar:

Dette blir dermed et endret vedtak i forhold til vedtaket i delegert sak 152-2021. Hvis Fylkesmannen i Innlandet og Fylkesmannen i Trøndelag er uenig i det nye vedtaket, må de derfor klage på dette vedtaket. Det er dermed ikke nødvendig å oversende denne saken til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Behandling i møtet i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre diskuterte saken, og Kristin Langtjernet foreslo at styret ber om et møte med statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet om motorferdselsaker.

Forvalter Carl Bjurstedt opplyste at flere forvaltere og styrer i Trøndelag har reagert på statsforvalterenes håndtering av tilsvarende saker, og at det fra flere er ønskelig med et møte, slik at det er sannsynlig det kan bli et møte der flere styrer deltar.

Vedtak i sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslaget til vedtak og forslaget fra Kristin Langtjernet.

Enstemmig.

Nærmere om klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 05.07.2021 på vedtaket i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 024-2021 på møte 21.06.2021. Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til nasjonalparkstyrets vedtak i sak 024-2021 (deres ref. 2021/4476) datert den 21. juni 2021. I nevnte vedtak endrer nasjonalparkstyret, etter klage fra Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet, delegert vedtak i sak 152-2021, fra at det gis tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med traktor og ATV og fri bruk av el-sykkel til Åse og Stein Arne Brendryen, til inntil 6 (seks) turer hvert år med bil, traktor og ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde, samt inntil 10 (ti) turer med elsykkel. Tillatelsen gjelder for perioden 10. juni – 20. oktober i barmarkssesongene 2021 – 2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av materialer til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat, utstyr m.m., samt uttransportering av gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterhus og fjøset.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på nasjonalparkstyrets vedtak i sak 024-2021 i arkivsak 2021/4476 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 6 (seks) turer hvert år med bil, traktor og ATV etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret, samt inntil 10 (ti) turer med el-sykkel.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn ved barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring.

Med bakgrunn i dette er det ikke er grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til henholdsvis inntil 6 (seks) og 10 (ti) turer hvert år med henholdsvis bil, traktor, ATV og el-sykkel etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at omgjøringsadgangen i forvaltningsloven § 33 bare skal benyttes der dere finner klagen begrunnet. En klage kan gis delvis medhold, men dette bør forbeholdes de tilfeller der det er grunn til å tro at vi som klager vil være fornøyd med det nye vedtaket. I dette tilfellet vil det nye vedtaket fra nasjonalparkstyret kun føre til en ekstra runde med saksbehandling. I saker der forvalter mener det er grunn til å delvis imøtekomme klager, bør dette i stedet sendes med som en anbefaling når saken oversendes Miljødirektoratet for avgjørelse. Dette for å unngå unødvendige runder med saksbehandling.

I tillegg til endring av delegert vedtak i sak 152/2021 er det gitt tillatelse til bruk av bil, noe som opprinnelig ikke var en del av det delegerte vedtaket. Etter Statsforvalterenes vurdering skal bruken av el-sykkel behovsvurderes etter de samme prinsippene som ved vurdering av behovet for annen motorferdsel på barmark. Det er svært begrenset hva som kan transporteres med el-sykkel, og Statsforvalteren er av den oppfatning at vedtak om bruk av el-sykkel ikke kan hjemles i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e. Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Dette ble påpekt i klagen datert 28. mai 2021, uten at nasjonalparkstyret tok dette til følge. Statsforvalterne opprettholder sin vurdering om at bruk av elsykkel skal vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

onklusjonene fra klagen datert 28. mai 2021 ligger fortsatt fast.

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med transport av materialer og utstyr i forbindelse med vedlikehold og oppussing av seterbygninger kan ikke regnes som «særlige behov», og det er ikke foretatt en avveining mellom transport på barmark eller snø, noe som strider mot forvaltningsplanen som sier at denne avveiningen skal gjøres.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjørsporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med traktor/ATV inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.
- En søknad om bruk av el-sykkel må vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må

vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel.

- Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden som omhandler el-sykkel må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykkel.

Ut over det ovenforstående viser statsforvalterne til klage datert 28. mai 2021 på delegert vedtak i sak 152/2021, og ber om at den klagen legges ved oversendelsen til Miljødirektoratet hvis denne klagen ikke tas til følge.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 152-2021, og sak 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021 og vurderinger

Klagen fra Fylkesmannen i Innlandet og Fylkesmannen i Trøndelag ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kan derfor behandle klagen.

Det vises til kommentarer og vurderinger i sak nr. 024-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021.

Kommentarer og vurderinger i forhold til motorferdselloven og naturmangfoldloven

Søknaden fra Åse og Stein Arne Brendryen om transport med bil, traktor og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i 2021-2024, ble behandlet av formannskapet i Tynset kommune som sak 80/21 24.06.2021.

Saksutredningen i sak 80/21 i formannskapet inneholder vurderinger i forhold til lov om motorferdsel, nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og islagte vassdrag, og lov om forvaltning av naturens mangfold. Disse vurderingene gjengis her i sin helhet:

Vurdering etter motorferdsellovverket

Formålet med motorferdselloven er at en ut fra et samfunnsmessig helhetssyn skal regulere motorferdselen i utmark med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen. All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skader og ulemper for natur og mennesker. I utmark og vassdrag er motorferdsel ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller vedtak med hjemmel i loven (§ 3).

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6 fastslår at kommunestyret eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer (her formannskapet) – etter skriftlig søknad kan gi tillatelse til kjøring dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Rundskriv T-1/96 sier følgende om vurdering av «særlige behov»:

Forhold som må tas med i vurderinga er bl.a. hvilke virkninger motorferdselen vil ha når det gjelder spor i terrenget, støy og forurensning, hvor sårbart området er og konflikter

som kan oppstå i forhold til andre interessegrupper og naturmiljø. Den enkelte søknad må også sees i sammenheng med forventet antall tilsvarende søknader og de samlede konsekvenser dette kan gi.

Ved vurderinga om det foreligger et «særlig behov», vil det være av betydning om kjøringa er nødvendig og har et akseptert nytteformål eller bærer preg av unødvendig kjøring. Det er formålet med selve transporten som er avgjørende i denne sammenheng. Det er derfor ikke avgjørende om transportøren ser transporten som lønnsom, dersom ikke transporten isolert sett dekker et reelt og nødvendig behov.

For å minimalisere barmarkskjøringa bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene med bil, traktor og ATV utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Bruk av el-sykkel i verneområder regnes også som motorferdsel. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan gi tillatelse til bruk av el-sykkel når formålet er bl.a. transport av f.eks. proviant og utstyr for arbeid og opphold på setra.

Søkerne er nye eiere av setereiendom på Fjellægret, og i den forbindelse er det behov for transport til oppussing av seterhus, snekkerutstyr, aggregat og noe inventar m.m. inn til setra, og transport tilbake av mye gamle «saker og ting» som har vært lagret i seterstua og fjøset av tidligere eier. Mye av dette er vanskelig å få inn og ut med snøskuter vinterstid, og det er et reelt behov for å kunne frakte dette inn på barmark. Det er andre momenter i tillegg, som er vurdert i henhold til naturmangfoldloven i saken som åpner opp for ferdsel på barmark.

Det finnes ikke alternativ opparbeidet kjøretrasé enn kjørespor helt fram til eiendommen. Denne typen behov for transport vurderes som et «særlig behov». På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige behov» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal saken vurderes etter §§ 8 -12:

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget: En mener å ha tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene i dette området og om konsekvensene av den omsøkte kjøringa, slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Området hvor transporten skal foregå ligger i leveområde og helårs beiteområde til villreinen i Knutshø. Det kan være at villrein bruker området som sommerbeite i nærheten av kjøresporet og at det muligens kunne forstyrres av transporten. Likevel er transporten av såpass beskjedent omfang at det virker å være uproblematisk. Utover dette er det ikke registrert arter eller naturtyper som vil ta skade av transporten.

Barmarkskjøring skal i utgangspunktet minimaliseres, og bruk av snøskuter på snødekt mark prioriteres i forhold til transport inn av materialer etc. til Fjellægret.

Kjøreruta for snøskuter går i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, og går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Det er i tillegg registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15.juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren. Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med bil og el-sykkel langs kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten.

§ 9 Førre-var-prinsippet: Tillegges liten vekt i denne saken da en mener å ha tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den omsøkte kjøringa vil ha for naturmangfoldet i området. Ved å følge eksisterende kjørespor er det lite sannsynlig at terreng og landskap vil skades. Det bør kun kjøres etter kjøresporet når terrenget er tørt.

§ 10 Økosystemtilnærming og samla belastning: De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver: Vurdert og funnet ikke relevant da transporten foregår etter etablert kjørespor

§ 12 Pålegg om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Transporten foregår på foregår etter etablert kjørespor, og bør gjøres når det er forholdsvis tørt om sommeren eller høsten. Det er også en fordel å bruke en lett traktor med breie dekk, og det er en fordel å kjøre flere turer med lette lass enn få turer med tunge lass. Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer m.m. med traktor og ATV på kjøresporene til Fjellægret.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m. med bil, traktor og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Miljødirektoratet

- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Folldal kommune
- Oppdal kommune
- Tynset kommune
- Oppdal Bygdeallmenning
- Kvikne utmarksråd
- Åse og Stein Arne Brendryen, Dalholen

Arkivsaksnummer:	2021/4004-14	Saksbehandler:	Lars Børve	Dato:	12.08.2021
------------------	--------------	----------------	------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	40/2021	04.10.2021

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 – Tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil og el-sykkel til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024

Forslag til vedtak – innstilling

Det er Dovrefjell nasjonalparkstyre sin oppgave å behandle søknader om transport til Fjellægret etter verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde og forvaltningsplanen, og ikke i tillegg behandle søknadene etter motorferdsel-lovgivningen slik klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet legger opp til.

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder derfor vedtaket i sak 022-2021 på møte 21.06.2021, og gir ikke statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet medhold i klagen 05.07.2021.

Klagesaken videresendes til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Forholdet mellom motorferdsel-lovgivningen og verneforskriften må vurderes i forbindelse med en framtidig endring av verneforskriften og revisjon av forvaltningsplanen, før dette får betydning for behandling av enkeltsaker.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Vedtaket får tillegg om at dette er etter godkjent kjørespor i forvaltningsplanen (forvalter formulerer).

Vedtak

Som innstillingen, med tillegg.
- enstemmig.

Vedtaket ble dermed slik:

Det er Dovrefjell nasjonalparkstyre sin oppgave å behandle søknader om transport til Fjellægret etter verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde og forvaltningsplanen, og ikke i tillegg behandle søknadene etter motorferdsellovgivningen slik klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet legger opp til.

Nasjonalparkstyret viser også til at kjøresporet er godkjent i forvaltningsplanen og at det ihht. Forskrift for Knutshø LVO kan gi tillatelse til «*motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen*». Etter styrets vurdering ligger det i dette at slik transport søknaden gjelder kan tillates.

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder derfor vedtaket i sak 022-2021 på møte 21.06.2021, og gir ikke statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet medhold i klagen 05.07.2021.

Klagesaken videresendes til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Forholdet mellom motorferdsellovgivningen og verneforskriften må vurderes i forbindelse med en framtidig endring av verneforskriften og revisjon av forvaltningsplanen, før dette får betydning for behandling av enkeltsaker.

Dokumenter

- 16.03.2021: Søknad fra Odd Brendryen, Dalholen, om transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 30.03.2021: E-post fra Oppdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.
- 20.04.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Oppdal kommune vedlagt brev med tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024. (Delegert sak nr. 148-2021.)
- 07.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Varsel om klage. (E-posten ble videresendt til Odd Brendryen 10.05.2021.)
- 13.05.2021: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Statsforvalteren i Trøndelag – Oversending av kjørebøker fra Odd Brendryen for 2011-2018.
- 28.05.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt brev: Klage på delegert vedtak 148-2021 Knutshø landskapsvernområde – gitt dispensasjon - transport med bil til Fjellægret – 2021-2024 – Odd Brendryen
- 25.06.2021: Møtebok for sak nr. 79/21 i formannskapet i Tynset kommune 24.06.2021: Motorferdsel – Søknad om dispensasjon barmark – Knutshø landskapsvernområde – Odd Brendryen.
- 25.06.2021: Møtebok for sak nr. 022-2021 på møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021: Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet på tillatelse til Odd Brendryen, Dalholen, til transport med bil til Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2024.
- 05.07.2021: E-post fra Statsforvalteren i Trøndelag – Klage på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 – tillatelse til transport med bil og el-sykkel til Fjellægret – Odd Brendryen.
- 13.07.2021: Uttalelse fra Odd Brendryen til Statsforvalteren i Trøndelag.

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 05.07.2021 på vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 på møte 21.06.2021.

I vedtaket ga Dovrefjell nasjonalparkstyre Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) med bil og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil kan ha tilhenger og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

I vedtaket ble det også bestemt at styret vil be om et møte med statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet om motorferdselsaker.

Bilde 1: Setrene på Fjellægret. Bildet er tatt 21.09.2012.

Denne saken har sin bakgrunn i delegert sak nr. 148-2021 som ble behandlet av nasjonalparkforvalter 20.04.2021.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i delegert sak 148-2021

Odd Brendryen, Dalgardsvegen 148, 2584 Dalholen, søkte 16.03.2021 om tillatelse til transport av utstyr, materialer, proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter (153/6) på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det dreier seg om transport av bl.a. snekkerutstyr, sager, paneler, beis, ny pipe, proviant og utstyr til jegere, sengetøy, gass og forbruksmateriell m.m. Odd Brendryen søker derfor om inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Kjøresporene går fra Såtålia / Setalsjølia i Oppdal kommune til Fjellægret i Tynset kommune.

Odd Brendryen leier ut setra i reins- og rypejakta til flere forskjellige jaktlag. Utleie av setra er en del av næringsgrunnlaget på Odd Brendryens gårdsbruk på Dalholen i Folldal kommune.

Odd Brendryen har tidligere hatt tillatelse til 8 turer i 2010 til transport av materialer. I 2011-2012 hadde han tillatelse til 7 turer pr. år til transport av materialer og 3 turer pr. år til transport av proviant og utstyr for jegere, dvs. 10 turer til sammen. I 2013-2016 har han hatt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) pr. år til transport av materialer, snekkerredskaper, proviant og utstyr for jegere fra 01.07. til 10.10. I 2017-2020 har han også hatt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) pr. år til transport av utstyr, materialer og proviant fra 01.06. til 20.10.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak 148-2021

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde), og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorisert ferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen jf. pkt. 5.3 e.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har retningslinjer for bl.a. motorferdsel på barmark. (s. 83-87):

- Transport til setrer som benyttes i primærnæring, kan utføres med eget kjøretøy.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Det legges opp til en restriktiv praksis. Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveger / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 og kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen, går det fram at det er godkjent kjørespor mellom Setalsjølia og Fjellægret.

Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Vurderinger i delegert sak 148-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde til å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.3 e. Det samme gjelder også transport av proviant og utstyr for jegere i forbindelse med utleie av setra om høsten.

Det er en fordel at det er forholdsvis tørt når transportene utføres, slik at en unngår kjøreskader på sporene.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m., på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vedtak i delegert sak 148-2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjellopsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Varsel om klage fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021

Statsforvalteren i Trøndelag v/ Inge Hafstad skrev i e-post til Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.05.2021:

Det vises til telefonsamtale med nasjonalparkforvalter Lars Børve tidligere i dag, fredag den 7. mai 2021.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Innlandet varslers hermed om at følgende delegerte vedtak av nasjonalparkforvalteren vil bli påklaget av Statsforvalteren:

- Delegert vedtak nr. 148/2021 datert 20. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Odd Brendryen.
- Delegert vedtak nr. 152/2021 datert 26. april 2021 – dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde – tillatelse til barmarkskjøring med traktor/ATV og bruk av el-sykkel inn til Fjellægret 2021 – 2024 – Åse og Stein Arne Brendryen.

Begrunnelsen for klagen er i all hovedsak:

De to vedtakene er hjemlet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3, punkt 5.3 e som sier at det kan gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanens vedlegg 1 og kartvedlegg 2 går det fram at kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er godkjent kjørespor i henhold til forvaltningsplanen. Verneforskriftens § 3, punkt 5.3e sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det foreligger «særlig behov», som når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Selv da skal det foretas en selvstendig vurdering av om behovet kan dekkes på andre måter. Frakt av bagasje og utstyr mv. i forbindelse med utleie til jakt og fiske og materialer og utstyr til vedlikehold regnes ikke som et «særlig behov».

Statsforvalteren er av den oppfatning at forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell har mer liberale retningslinjer enn motorferdselslovgivningen når det gjelder barmarkskjøring, noe som er uheldig. Når nasjonalparkstyret vurderer søknader om barmarkskjøring må styret/forvalter ta stilling til om det foreligger «særlig behov», og om behovet kan dekkes på en annen måte. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften, som er tilfellet her, eller i naturmangfoldlovens § 48. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette i de to vedtakene som vi nå varslers klage på. Når det skal vurderes om det foreligger «særlig behov» må verneområdeforvaltningen minimum følge retningslinjene for motorferdselslovgivningen.

Den samme vurderingen skal kommunen gjøre når de vurderer søknadene opp mot motorferdselsloven og nasjonal forskrift. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkkommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Det skal foreligge «særlig behov» hvis det skal åpnes opp for barmarkskjøring. Vilkårene for å kunne gi en tillatelse til barmarkskjøring etter NF § 6 skal derfor tolkes strengt, og vilkårene for å gi en

dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriften og/eller § 48 i naturmangfoldloven skal, etter Statsforvalterens vurdering, vurderes minst like strengt.

Det gis tillatelse til et forholdsvis stort antall turer, uten at søker har dokumentert behovet. Barmarkskjøringen bidrar til å opprettholde et eksisterende kjørespor, noe som påvirker verneverdiene negativt.

Statsforvalteren vil komme med mer utdypende klager på vedtakene i løpet av uke 19 eller 20.

E-posten fra Statsforvalteren i Trøndelag 07.05.2021 med varslet om klage, ble videresendt til Odd Brendryen 10.05.2021.

Dovrefjell nasjonalparkstyre sendte i e-post til Statsforvalteren i Trøndelag 13.05.2021, kopi av kjørebøker fra Odd Brendryen for transport med bil til Fjellægret i 2011-2018. Kjørebøkene viser at Odd Brendryen har kjørt 5-10 turer til Gjellægret disse årene. Dovrefjell nasjonalparkstyre har ikke mottatt eller gjenfunnet kjørebøker fra Odd Brendryen for transport med bil til Fjellægret i 2015, 2019 og 2020.

Klage fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klagde 28.05.2021 på vedtak i delegert sak 148-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 20.04.2021. I vedtaket fikk Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant m.m. med bil på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Det ble gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til delegert vedtak i DS nr. 148-2021 (deres ref.2021/4004) av nasjonalparkforvalter for Dovrefjell nasjonalparkstyre datert den 20. april 2021. I nevnte vedtak gis Odd Brendryen tillatelse til inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen gjelder for barmarks-sesongene 2021-2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av utstyr, materialer m.m., samt proviant og utstyr i forbindelse med utleie til jegere. Det vises også til Statsforvalterens varsel om klage i e-post datert 7. mai 2021.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at det delegerte vedtaket er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på delegert vedtak nr. 148-2021 i sak 2021/4004 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn ved barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring.

Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider også mot forvaltningsplanen som sier at det ikke skal gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.

Med bakgrunn i dette er det ikke er grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til inntil 10 (ti) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn. Det skal ikke innvilges turer for transport av varer, utstyr og proviant i forbindelse med utleie.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villrein i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell sier følgende om barmarkskjøring i Knutshø landskapsvernområde; *Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveg/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis det ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis dispensasjon til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke dispensasjon for andre formål.*

Odd Brendryen leier ut setra i forbindelse med reins- og rypejakt til forskjellige jaktlag, og utleie av setra er en del av næringsgrunnlaget på Brendryens gårdsbruk på Dalholen i Follidal kommune. Det går ikke fram av saksopplysningene om setra drives i landbruksnæring eller ikke. Hvis Fjellægret hadde vært ei seter med aktiv jordbruksdrift hadde motorferdselen på kjøresporet vært direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.2 bokstav d. Forvaltningsplanen sier at det ikke er fullseterbruk på noen av de 15 setrene i Tynset kommune sin del av Knutshø landskapsvernområde. Statsforvalteren legger derfor til grunn at Odd Brendryen sin seter på Fjellægret ikke drives i landbruksnæring, jf. næringsoppgave, men at bygningene på setra benyttes som fritidsbygning i kombinasjon med utleie i forbindelse med jakt og fiske. Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider dermed mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.

Retningslinjene for motorferdsel i forvaltningsplanen sier om «*Valg av transportform og årstid*» (6.6.2) at «*Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes.*

b) Der det er kjørespor (tillatelse kreves), skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong».

Retningslinjene for motorferdsel på barmark (6.6.4) slår fast at:

«*Felles for alle områdene er at det legges opp til en svært restriktiv praksis*».

Forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell er relativt gammel, fra 2006. Siden forvaltningsplanen ble godkjent er det kommet både endringer i motorferdselregelverket og ny kunnskap om villreinen. NINA sine arealbrukskart for villrein fra 2012 viser at Fjellægret er et helårsbeite for villreinen, men kjøretraseen inn til Fjellægret går helt inn til østgrensen for kalvingsområdet. Dette tilsier en grundig vurdering av omfanget av tillatelser til motorisert ferdsel generelt, og særlig på barmark. I dispensasjonen som nå er gitt er det ikke foretatt en vurdering av behovet for kjøring, utover det søker selv har oppgitt. 10 turer pr. år i 4 år gir totalt 40 turer for å frakte utstyr og materiell til vedlikehold og utleie. Dette synes unødvendig høyt. I tillegg er det gitt dispensasjon for barmarkskjøring til en annen eier av fritidsbygninger på Fjellægret, noe som forsterker den samlede belastningen på området.

Som grunnlag for å innvilge dispensasjonen er det heller ikke gjennomført en avveining mellom transport på barmark eller snø, jf. retningslinjene i forvaltningsplanen. I tillegg er konsekvensene for naturmangfoldet, særlig villreinen, kun summarisk vurdert. Å tillate i alt 40 turer over fire år med motorisert ferdsel på barmark for transport av utstyr og materiell til vedlikehold og utstyr og proviant i forbindelse med utleie, vil åpne for en praksis som samla sett kan påvirke verneverdiene negativt, jfr. naturmangfoldloven §10. Det finnes mange setre og mange gamle kjørespor som er definert i forvaltningsplanen, slik at den samlede belastningen i forhold til barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell, herunder Knutshø landskapsvernområde vil bli vesentlig, noe som strider mot formålet med vernet og vil virke negativt på verneverdiene. Det er ingen tvil om at dagens forvaltningspraksis med omfattende barmarkskjøring i verneområdene på Dovrefjell har skapt en presedens der det forventes å få innvilget søknader om barmarkskjøring uavhengig av vurderinger om behovet er til stede, og om behovet kan dekkes på andre måter.

Etter Statsforvalterenes vurdering er retningslinjene for barmarkskjøring i forvaltningsplanen mer liberale enn hva motorferdselslovgivningen åpner opp for. Dette gjenspeiler seg i en forvaltningspraksis som har fått utviklet seg over tid. I brevet av 7. juli 2020 til Utmarkkommunenes sammenslutning (USS) uttaler Klima- og miljødepartementet at det ikke er utelukket å gi dispensasjoner etter nasjonal forskrift § 6, men at det skal «svært mye til før det vil være aktuelt å gi dispensasjon etter § 6 for kjøring med ATV e.l. på barmark utenfor traktorvei i forbindelse med utleie av hytter til jakt og fiske». Fjellægerveien er definert som et kjørespor, ikke traktorvei, og søker må dokumentere «særlige behov» for barmarkskjøringen. Barmarkskjøring i forbindelse med utleie av hytter/husvære til jakt og fiske er ikke et slikt «særlig behov» som gir grunnlag for en tillatelse til barmarkskjøring, verken etter motorferdsel-lovgivningen eller etter verneforskriften. Det er uheldig at det over tid har utviklet seg en forvaltningspraksis i Knutshø landskapsvernområde som strider mot motorferdselslovgivningen.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i 2020 et eget oppdrag fra Miljødirektoratet på motorferdsel. Dette oppdraget går på å fokusere på veiledning ifm. barmarkskjøring. Statsforvalteren har i den sammenheng kartlagt kommunenes praksis på barmark og kommet frem til at praksisen flere steder ligger langt utenfor hva regelverket åpner for. Samtidig ser vi at verneforskrifter og forvaltningspraksisen i verneområder ofte er mer liberal enn det den nasjonale lovgivningen på motorferdsel er. Det er ønskelig at forvaltningspraksisen når det eventuelt skal gis dispensasjoner fra verneforskriften for barmarkskjøring i fremtiden, nivelleres opp mot motorferdselslovgivningen. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Dette vil også være i tråd med de strenge vilkårene motorferdsel-lovgivningen krever for å gi tillatelse etter nasjonal forskrift § 6. Forvaltningspraksisen for saker som behandles etter verneforskriftene bør ikke være mer liberal enn motorferdselloven og nasjonal forskrift.

Det transportbehovet som skisseres i søknad og delegert vedtak skal i utgangspunktet dekkes med snøscooter vinterstid på snødekt mark, eventuelt med helikopter.

Verneforskriftens § 3, punkt 5.1 viser til at motorferdsel på land og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Videre sier verneforskriftens § 3, punkt 5.2 hvilken type motorisert ferdsel bestemmelsen ikke er til hinder for, mens § 3, punkt 5.3 sier hva forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til. Når det gjelder barmarkskjøring langs kjørespor er det åpnet opp for at det kan gis tillatelse etter søknad i forbindelse med nødvendig transport til setrer på kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Verneforskriften sier at det **kan gis**, ikke at det skal gis. For å minimalisere barmarkskjøringen i landskapsvernområdet bør det, som tidligere nevnt, kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Miljødirektoratet har i en klageavgjørelse datert 11. mai 2021 om barmarkskjøring inn til hytte ved Snøfjellstjønnevegen i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark stadfestet nasjonalparkstyrets vedtak om å gi tillatelse til inntil to turer for ordinær transport av utstyr inn til egen hytte ved Snøfjellstjønnevegen. Begrunnelsen til direktoratet var at vedtaket var i tråd med forvaltningsplanen, og at den aktuelle kjøringen på barmark er regulert i verneforskriften for nasjonalparken. Miljødirektoratet tok ikke stilling til om barmarkskjøringen var mer liberal enn hva motorferdsellovgivningen åpner opp for. Direktoratet peker på at dette er forhold som må vurderes i en fremtidig revisjon av verneforskriftene og forvaltningsplanen. Selv om klageavgjørelsen har flere likhetstrekk med denne saken, ønsker statsforvalteren å påpeke følgende ulikheter:

- **Forvaltningsplanen sier at det ikke skal gis tillatelse til barmarkskjøring i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.**
- **Forvaltningsplanen har ikke definert antall turer med barmarkskjøring det kan gis tillatelse til i Knutshø LVO. Forvaltningsplanen sier at det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveger/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Når antall turer ikke er definert i forvaltningsplanen skal hver enkelt søknad behøvsprøves i større utstrekning enn når antall turer er definert, jf. retningslinjene om barmarkskjøring på Snøfjellstjønnevegen.**
- **For Snøfjellstjønnevegen er barmarkskjøringen knyttet opp mot ordinær transport inn til private hytter, mens for Knutshø LVO sier forvaltningsplanen at det kan tillates barmarkskjøring inn til setre. Forvaltningsplanen sier ingenting om at setre må være i aktiv landbruksdrift eller ikke for at det skal gis tillatelse.**

Nasjonalparkforvalter og/eller styret skal alltid vurdere om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter. Dette gjelder uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriften eller i naturmangfoldlovens § 48. Kan behovet dekkes med motorisert ferdsel på snødekt mark, skal hovedregelen være at transporten skal utføres på snødekt mark, alternativt med helikopter. Statsforvalteren kan ikke se at nasjonalparkforvalter har vurdert dette når vedtaket ble fattet. Det kommer ikke frem noe i saken som tilsier at det skulle være noen særlige grunner eller forhold som tilsier at transporten ikke kan skje på vinterstid, eller med helikopter. Vilkårene for å kunne gi en dispensasjon for barmarkskjøring etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e skal vurderes minst like strengt som vilkårene for å gi en dispensasjon etter § 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (NF).

Statsforvalterne er klar over at vedtaket er en videreføring av en forvaltningspraksis som Dovrefjell nasjonalparkstyre har praktisert over flere år. Når Statsforvalterne allikevel

velger å klage på vedtaket er det fordi det, etter vår vurdering, har etablert seg en uheldig forvaltningspraksis der søkere automatisk får tillatelse til barmarkskjøring uavhengig av om søker har et reelt behov eller ikke, samt at nasjonalparkstyret/forvalter unnlater å vurdere om behovet kan dekkes på andre måter og til andre årstider. Etter Statsforvalternes vurdering er det ikke grunnlag for å gi tillatelse til inntil 10 (ti) turer med bruk av bil inn til Fjellægret med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e.

Statsforvalterenes konklusjon

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie av husvære på seter i aktiv drift, jf. næringsoppgave, strider mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til barmarkskjøring for transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjøresporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.

Tilleggsopplysninger i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyret 21.06.2021

Saksbehandler videresendte klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet til Odd Brendryen 07.06.2021, og snakket med Odd Brendryen på telefon 10.06.2021.

Odd Brendryen opplyste at hver seter på Fjellægret har egne eiendomsteiger og egen jaktrett, og seter- og utmarkseiendommene er med i Leiran / Låggia utmarkslag. Utleie av jaktrett og seterhusene i forbindelse med jakt, er utmarksnæring i tilknytning til gårdsbruket hans på Dalholen i Follidal kommune, og er dermed en del av landbruksnæringen på gården.

En seter har vanligvis forholdsvis store bygninger i forhold til en vanlig jakt- og fiskebu, og større behov for vedlikehold.

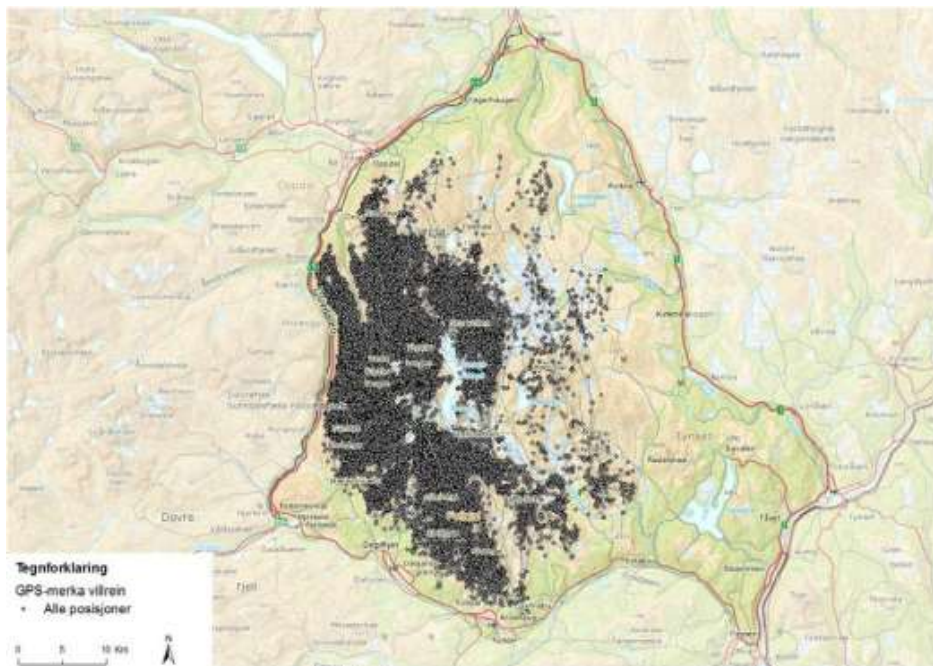
Odd Brendryen opplyste også i samtalen 09.06.2021, at det ikke er hensiktsmessig å kjøre inn materialer om vinteren og lagre materialene fram til sommeren pga. fare for at materialene kan bli ødelagt av fukt. Han kan heller ikke kjøre inn snekkerredskaper og -verktøy til setra om vinteren for bruk om sommeren, og la dette stå på setra fram til neste vinter for nedkjøring, fordi han bruker snekkerredskapene og -verktøyet resten av året i yrket han har som snekker.

Odd Brendryen opplyste også at han kan prøve å greie seg med inntil 6 turer (tur-retur) med bil til setra på Fjellægret i året i 2021-2024, men må da i tillegg ha muligheten til å sykle med el-sykkel med vogn / tilhenger inntil 10 turer til setra i året.

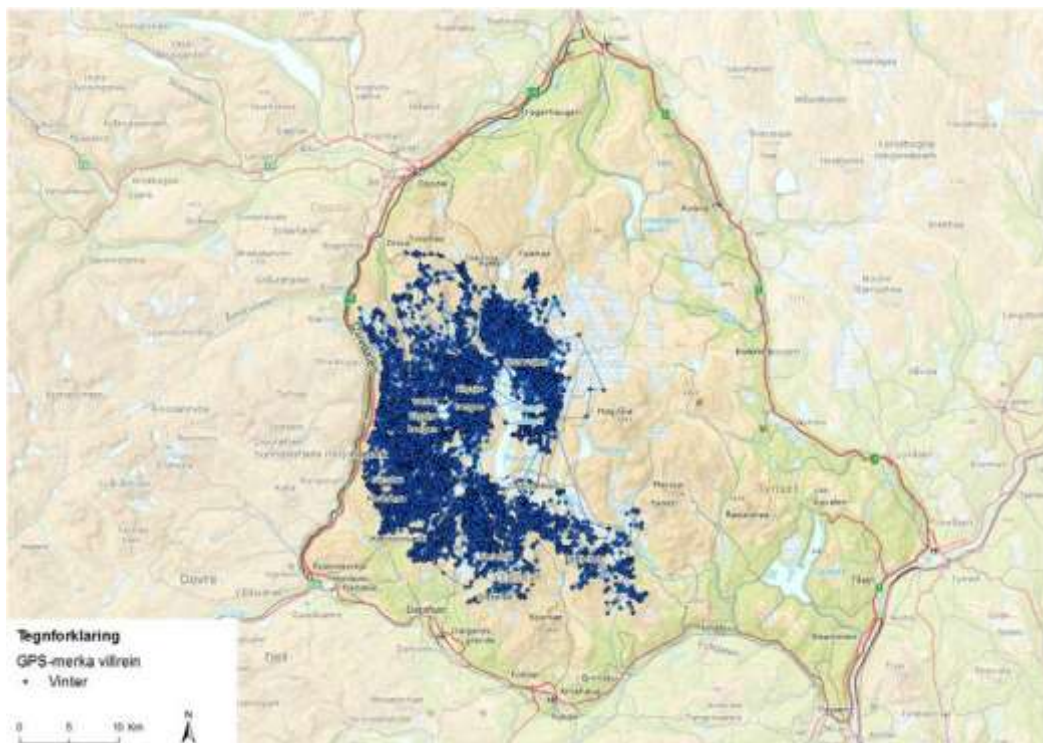
Opplysninger om prosjektet Villreinens arealbruk i Knutshøområdet i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinens arealbruk i Knutshø landskapsvernområde ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshø.

NINA-rapporten inneholder noen kart som viser simlenes arealbruk:

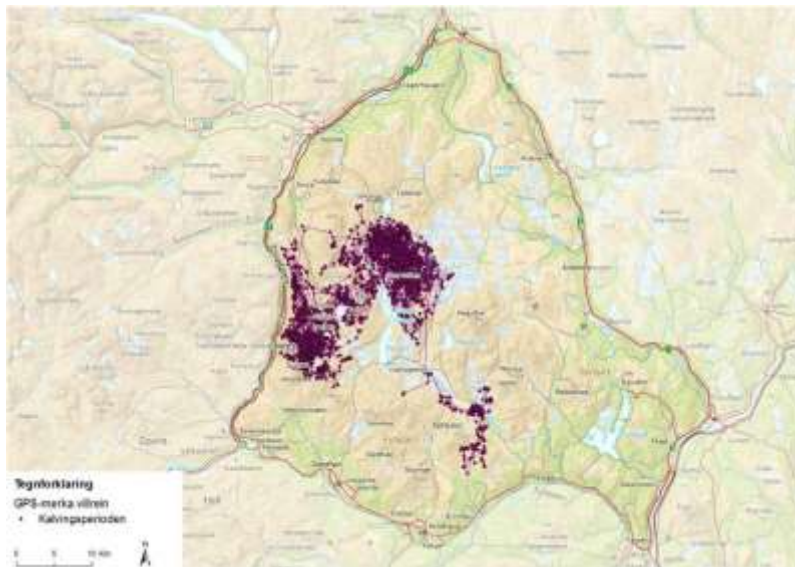

Kart 1. Alle GPS-posisjoner gjennom hele året i prosjektperioden.

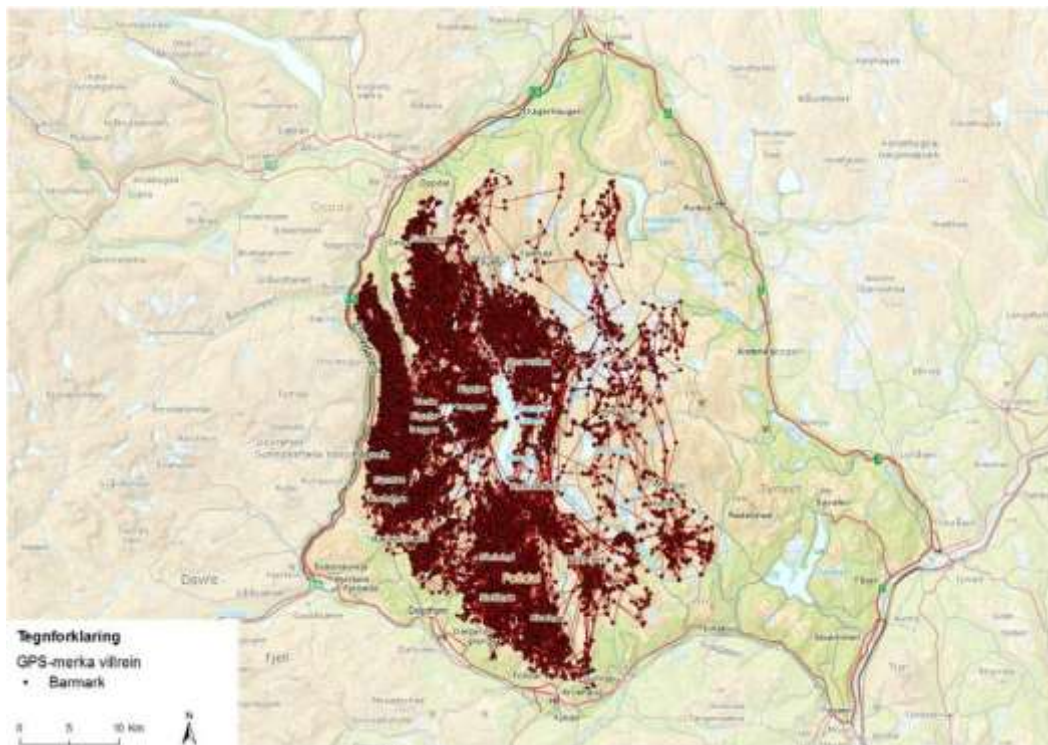

Kart 2: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

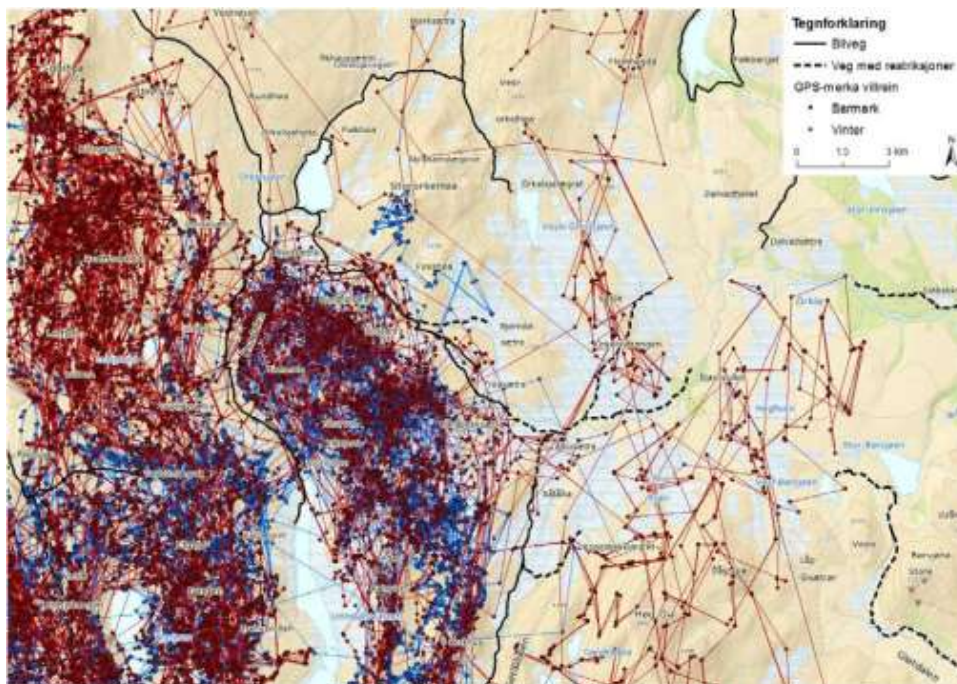
I NINA Rapport 1019 Villreinsens arealbruk i Knutshø, går det (s. 52) fram at villreinen i Knutshø villreinområde i lengre tid har hatt fast kalvingsland i områdene nordøst for Fundin, rundt Hånåbekktangen – Digerkammen.

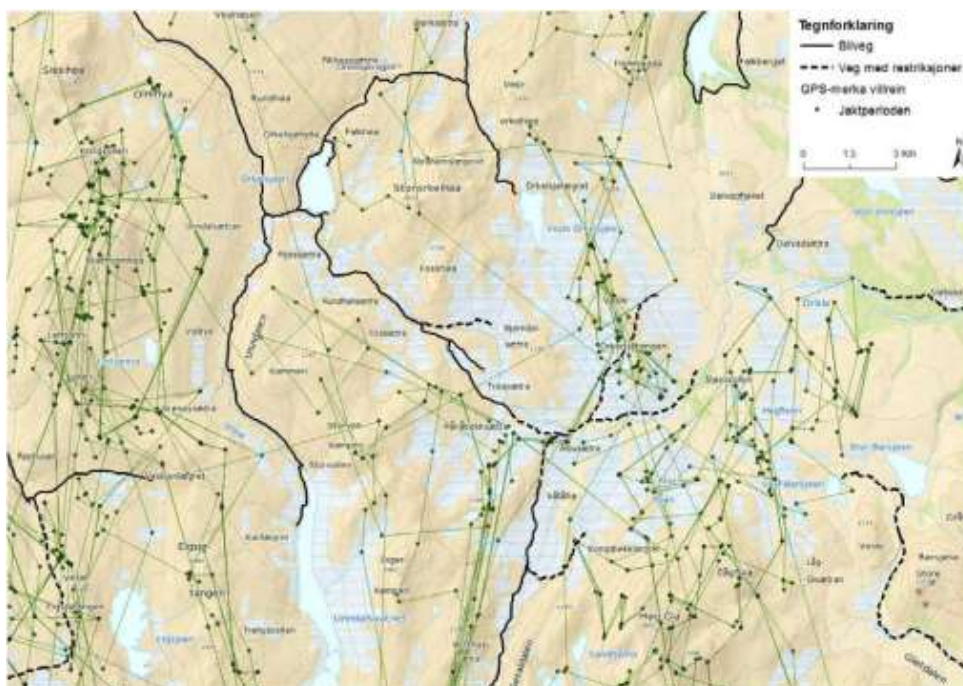
Kart 3. Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.

Kart 4. Alle GPS-posisjoner i barmarksesongen (1. mai til 1. november) i prosjektperioden.

Kart 5. Oversikt over alle GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen.

Kart 6. Oversikt over GPS-lokaliseringer av rein i områdene ved Orkelsjøen under reinsjakt. Det var stort sett bare i reinsjakt at det var GPS-lokaliseringer av simler øst for Orkelsjøen og Setaldalen i 2010-2013.

Opplysninger om rovfugler i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Det er registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15.juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 148-2021.

I tillegg kommer:

- Forvaltningsloven av 10. februar 1967.
- Vedtekter for Dovrefjell nasjonalparkstyre av 13. august 2015.

I forvaltningslovens regler om klage og omgjøring, går det bl.a. fram:

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Jf. § 28, 1. ledd.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Jf. § 29, 1. ledd.

I vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyre går det fram at statsforvalteren har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyre, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. Forøvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

I vedtektene står det også: I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalterens tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme fram i vedtaket.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 og vurderinger i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 28.05.2021 ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kunne derfor behandle klagen på møte 21.06.2021.

Vurderinger og kommentarer i forhold til villrein

Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Årsaker til at villreinen i Knutshø villreinområde stort sett bare bruker den vestlige delen av området, er uklart.

Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Kalvingsområdet til villreinen i Knutshø villreinområde har i lengre tid vært i områdene nordøst for Fundin rundt Hånåbekktangen og Digerkammen. Kjøreruta for snøskuter i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren når kalvinga nærmer seg, er det en fordel at det foregår lite transporter til Fjellægret med snøskuter, og at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor.

Vurdering i forhold til rovfugler

På grunn av hensynet til sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen, er det en fordel å begrense bruk av snøskuter i den sensitive perioden fra 1. februar til 15.juli.

Vurderinger og kommentarer til transport på barmark eller vinterføre

I forvaltningsplanen (s. 83) går det fram at det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes, og der det er kjørespor (tillatelse kreves) skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark og snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstigste transportform og sesong. Dovrefjell nasjonalparkstyret kan ut fra hensynet til verneverdiene henvide transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.

Det er derfor nærliggende å vurdere transport med snøskuter om vinteren, men transport med snøskuter er langt både fra Dalholen og Oppdal, og kjørerutene som kan brukes går gjennom eller nær områder hvor det kan være villrein om vinteren, spesielt på slutten av vinteren når kalvingstiden nærmer seg.

Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Dette er godt dokumentert kunnskap, og det foretas derfor vanligvis ikke en avveining mellom transport på barmark eller snø i de fleste sakene som dreier seg om transport på barmark i dette området.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren.

På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige hensyn» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Bilvegen i Setaldalen til Setalsjølia er åpen for fri ferdsel om sommeren og høsten mot betaling av bomavgift. Det er en del trafikk på denne vegen i sommerhalvåret, og det er nødvendig å bruke denne vegen i forbindelse med transport til Fjellægret om sommeren og høsten.

På barmark foregår transportene mellom Setalsjølia og Fjellægret på etablerte kjørespor. Det er lite sannsynlig at det vil bli skader på terrenget og vegetasjonen utenfor de nåværende kjøresporene til Fjellægret.

Kjøring med bil gir sannsynligvis mindre skader på kjøresporene enn traktor.

Behovene for transport til setra på Fjellægret er bl.a. knyttet til vedlikehold av seterhus, og det er derfor også hensiktsmessig at transportene foregår om sommeren og høsten.

Vurdering i forhold til kulturlandskap

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er bl.a. å ta vare på kulturlandskapet og tilhørende kulturmiljø. Setrene i Knutshø landskapsvernområde er en del av kulturlandskapet og kulturmiljøet, og det er derfor en fordel i forhold til verneformålet at seterhusene blir tatt godt vare på og vedlikeholdt.

Vurdering i forhold til landbruksnæring

Utleie av jaktrett og utleie av seterhus i forbindelse med utleie av jaktrett, er utmarksnæring. Begrepet landbruksnæring omfatter også utmarksnæring.

I forvaltningsplanen (s. 86) står det at «For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske».

Odd Brendryen driver med utleie av jaktrett og utleie av seterhusene i forbindelse med jakt. Dette er utmarksnæring i tilknytning til gårdsbruket hans på Dalholen i Folldal kommune, og er dermed en del av landbruksnæringen på gården. Det er derfor grunnlag i forvaltningsplanen å gi tillatelse til transport til setra på Fjellægret i forbindelse med utleie av setra til jakt.

Vurdering og kommentarer til behov for antall turer

Det er vanskelig på forhånd å beregne eller fastsette hvor mange turer transport med bil og tilhenger og el-sykkel med vogn / tilhenger det er behov for i forbindelse med vedlikehold av seterhus og utleie av seterhus. Hvis det f.eks. er nødvendig å kjøre to biler, regnes det som to turer osv.

Det er forskjell på størrelsen på biler og tilhengere, og mengden materialer, utstyr og redskaper varierer både i vekt og volum. Det er derfor vanligvis søkeren som har best forutsetninger for å vurdere hvor mange turer det er behov for, bl.a. hvor mye materialer og utstyr det dreier seg om. Det ble derfor gitt tillatelse til inntil 10 turer (tur-retur) til Odd Brendryen i delegert sak nr. 148-2021.

Været i fjellet har også innvirkning på hvor mye og hva slags arbeid det er mulig å få utført, hvor lang tid det tar, og hvor mange turer det blir behov for. Kjøresporet mellom Setalsjølia og Fjellægret er forholdsvis langt og tidkrevende å kjøre, og erfaring lokalt viser at det i praksis vanligvis ikke blir kjørt mer enn det er behov for.

Vurdering bruk av el-sykkel

Bruk av el-sykkel gjør at en bruker kortere tid enn når en bruker vanlig sykkel eller går. Det betyr at sannsynligheten for å treffe på villrein langs kjøresporet blir mindre pga. kortere oppholdstid. Sykkelen legger også igjen mindre lukt på bakken i forhold til å gå, og reduserer muligheten til at villreinen reagerer på lukt fra mennesker når den skal krysse kjøresporet.

Forslag til vedtak – innstilling i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Odd Brendryen, Dalholen, tillatelse til transport av utstyr, redskaper, materialer og proviant m.m. med bil og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Det gis tillatelse til inntil 6 turer (tur-retur) med bil og inntil 10 turer (tur-retur) med el-sykkel i året fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024. Bil kan ha tilhenger og el-sykkel kan ha vogn / tilhenger.

Vilkår:

- Kjøringen skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen og kjøresporene skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell.. Vilkårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Kommentar:

Dette blir dermed et endret vedtak i forhold til vedtaket i delegert sak 148-2021. Hvis statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet er uenig i det nye vedtaket, må de derfor klage på dette vedtaket. Det er dermed ikke nødvendig å oversende denne saken til Miljødirektoratet for videre klagebehandling.

Behandling av sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre diskuterte saken, og Kristin Langtjernet foreslo at styret ber om et møte med statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet om motorferdselsaker. Forvalter Carl Bjurstedt opplyste at flere forvaltere og styrer i Trøndelag har reagert på statsforvalterenes håndtering av tilsvarende saker, og at det fra flere er ønskelig med et møte, slik at det er sannsynlig det kan bli et møte der flere styrer deltar.

Vedtak i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021

Dovrefjell nasjonalparkstyre slutter seg til forslaget til vedtak og forslaget fra Kristin Langtjernet.

Enstemmig.

Nærmere om klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager 05.07.2021 på vedtaket i Dovrefjell nasjonalparkstyre i sak 022-2021 på møte 21.06.2021. Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021 gjengis her i sin helhet:

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet viser til nasjonalparkstyrets vedtak i sak 022-2021 (deres ref. 2021/4004) datert den 21. juni 2021. I nevnte vedtak endrer nasjonalparkstyret, etter klage fra Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet, delegert vedtak i sak 148-2021, fra at det gis tillatelse til inntil 10 (ti) turer med bil til Odd Brendryen, til inntil 6 (seks) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde, samt inntil 10 (ti) turer med el-sykkel. Tillatelsen gjelder for perioden 10. juni – 20. oktober i barmarkssesongene 2021 – 2024. Formålet med kjøringen er nødvendig transport av utstyr, materialer m.m., samt proviant og utstyr i forbindelse med utleie til jegere.

Vedtaket er hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier/kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Statsforvalteren er kjent med at nasjonalparkstyrets vedtak er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis der Dovrefjell nasjonalparkstyre med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e har gitt tillatelse til barmarkskjøring langs kjørespor inn til Fjellægret.

Statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet klager med dette på nasjonalparkstyrets vedtak i sak 022 2021 i arkivsak 2021/4004 der det gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Knutshø landskapsvernområde for inntil 6 (seks) turer hvert år med bil etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret, samt inntil 10 (ti) turer med el-sykkel.

Etter Statsforvalterenes vurdering skal transportbehovet i all hovedsak dekkes på annen måte enn ved barmarkskjøring. Det er kun når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark at det kan gis tillatelse til barmarkskjøring. Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie strider også mot forvaltningsplanen som sier at det ikke skal gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.

Med bakgrunn i dette er det ikke er grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav e, til henholdsvis inntil 6 (seks) og 10 (ti) turer hvert år med bil og el-sykkel etter eksisterende kjørespor mellom Setalsjølia og inn til egen seter på Fjellægret i Knutshø landskapsvernområde.

Statsforvalterne krever at antall turer reduseres til kun å omfatte turer for transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn. Det skal ikke innvilges turer for transport av varer, utstyr og proviant i forbindelse med utleie.

Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Statsforvalterenes vurdering

I henhold til vedtektene for Dovrefjell nasjonalparkstyret punkt 12 *Klageadgang, klageinstans og klagebehandling* har Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens § 62 tredje ledd siste setning klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at omgjøringsadgangen i forvaltningsloven § 33 bare skal benyttes der dere finner klagen begrunnet. En klage kan gis delvis medhold, men dette bør forbeholdes de tilfeller der det er grunn til å tro at vi som klager vil være fornøyd med det nye vedtaket. I dette tilfellet vil det nye vedtaket fra nasjonalparkstyret kun føre til en ekstra runde med saksbehandling. I saker der forvalter mener det er grunn til å delvis imøtekomme klager, bør dette i stedet sendes med som en anbefaling når saken oversendes Miljødirektoratet for avgjørelse. Dette for å unngå unødvendige runder med saksbehandling.

I tillegg til endring av delegert vedtak i sak 148/2021 er det gitt tillatelse til inntil 10 turer med elsykkel, noe som opprinnelig ikke var en del av det delegerte vedtaket. Etter Statsforvalterenes vurdering skal bruken av el-sykkel behovsvurderes etter de samme prinsippene som ved vurdering av behovet for annen motorferdsel på barmark. Det er svært begrenset hva som kan transporteres med el-sykkel, og Statsforvalteren er av den oppfatning at vedtak om bruk av el-sykkel ikke kan hjemles i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e. Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Konklusjonene fra klagen datert 28. mai 2021 ligger fortsatt fast. I tillegg kommer to kulepunkt knyttet til tillatelsen for bruk av el-sykkel:

- Dispensasjon for barmarkskjøring i forbindelse med utleie av husvære på seter som ikke er i aktiv drift, jf. næringsoppgave, strider mot forvaltningsplanen som sier at det **ikke skal gis** tillatelse til barmarkskjøring for transport i forbindelse med utleie for setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet.
- Barmarkskjøring inn til veiløse hytter/setre som benyttes som fritidbygning inne i høyfjellet vil ofte kunne gi store negative konsekvenser for verneverdiene.
- Statsforvalteren vurderer det som naturlig at praksisen med å gi tillatelse til barmarkskjøring langs kjørsporet inn til Fjellægret når det ikke foreligger «særlige behov» opphører.
- Det er ikke foretatt en selvstendig vurdering av om behovet for barmarkskjøring kan dekkes på andre måter, jf. forvaltningsplanens kap. 6.6.2, noe som strider mot forvaltningsplanen. Dette skal gjøres uavhengig av om vedtaket er hjemlet direkte i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav e, eller i naturmangfoldlovens § 48.
- Antall turer med barmarkskjøring med bil inn til Fjellægret må derfor reduseres til kun å omfatte transport av varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark. Søker må beskrive konkret hva som skal transporteres inn.
- En søknad om bruk av el-sykkel må vurderes som en hvilken som helst annen søknad om barmarkskjøring. En eventuell tillatelse til bruk av el-sykkel må vurderes opp mot eventuelle negative konsekvenser for bl.a. villrein. Vurderinger opp mot presedens og samlet belastning må også foretas, og det må settes

vilkår som bidrar til å ivareta de verneverdiene nasjonalparkstyret er satt til å ivareta, blant annet om antall turer og om tidsperiode for bruken av el-sykkel.

- Bruk av el-sykkel vil stort sett være persontransport, og den delen av søknaden som omhandler el-sykkel må behandles etter naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Forvaltningsplanen sier ingenting om bruk av el-sykkel.

Ut over det ovenforstående viser statsforvalterne til klage datert 28. mai 2021 på delegert vedtak i sak 148/2021, og ber om at klagen legges ved oversendelsen til Miljødirektoratet hvis denne klagen ikke tas til følge.

Uttalelse fra Odd Brendryen til Statsforvalteren i Trøndelag

Odd Brendryen uttalte følgende til Statsforvalteren i Trøndelag 13.07.2021:

Jeg har nå fått klage på 2 søknader ang. kjøring til Fjellegeret. Dette er en seter som har tilhørt familien i ca. 150 år. Når man eier setrer i snauffjellet kreves det årlig vedlikehold, og det må foretas sommerstid. Vi har alltid fått høre at det er av stor interesse at vi holder husene på sentrene i orden bygningsmessig, noe som jeg også er veldig opptatt av selv. Og så må vi også tenke på at det er viktig og holde kulturarven vedlike, for sentrene er i høyeste grad knyttet til kultur. For å kunne gjennomføre dette er jeg helt avhengig av å få kjøre inn til setra sommerstid. Hvis dere fortsatt gir meg avslag på kjøringa inn til setra vil det si det samme som at setra forfaller raskt og blir i så dårlig forfatning at den i verste fall er ubrukelig om forholdsvis kort tid.

For å nevne ting som står for tur til å gjøres med det første er:

Montere ny ovn og isolert stålpipeline.

Beise alle husene (må gjøres ca. 3. hvert år)

Panele seterstue utvendig pga. at det er sprekker i laftetømmeret som leder slagregn inn i tømmeret. Dette fører igjen til at det har blitt råte tvers gjennom veggen noen steder. Dette må tas raskt.

Det er pr i dag blikktak på seterstua, noe som skal skiftes ut med nytt torvtak for å få taket tilbake til det opprinnelige.

Dette for å nevne noe av det som må gjøres av vedlikehold med det første. Ellers kan nevnes at jeg kjører fram bjørkeved fra skogen rundt setra vinterstid til vanlig, men i vinter brakk jeg foten dagen før jeg skulle innover. Det medfører at jeg må kjøre ved innover fra hjemme.

Jeg jobber som snekker/tømrer til vanlig, noe som gjør at jeg har det veldig travelt sommerstid. Har kun 1 til maks 2 ukers ferie på denne tiden, resten på høsten og vinteren. Slik sett må jeg bruke helgene gjennom sommeren til arbeidet på setra. Når jeg skal innover må jeg ha med utstyr som f.eks. kløyvsage, kapp/gjæresag, bøtter med beis, ovn og pipe. Har ikke mulighet til å ha dobbelt opp av utstyr så det må brukes både på setra og daglig i jobben.

Ellers er det mye som må fraktes med bil, f.eks. gassdunker til komfyr, kjøleskap, ovner, møbler og annet inventar som byttes ut etter hvert. Materialer til vedlikehold, noe som ikke kan kjøres innover på vinteren. Jeg har ikke lagerplass inne så de må ligge lagret ute. Alle som driver med snekring vet at det som ligger ute i fuktig vinter/vårvær vrir seg i alle retninger og blir ubrukelig til snekring.

Som dere forstår, er jeg helt avhengig av å kunne kjøre inn til setra for å kunne holde alt i orden. I tillegg har vi drevet med utleie av jaktterreng siden 1890 årene (kun med

opphold i krigsårene). Dette er gode tilleggssinntekter for gården min. For å kunne fortsette med dette er jeg avhengig av å kunne kjøre inn jegere og deres bagasje. De bærer ikke med seg mat og utstyr for en uke på ryggen, 9 km å gå. De har også med seg flere jakthunder og bur for å ligge i.

Håper dette er utfyllende nok slik at jeg kan få inntil 10 turer pr sesong. På forhånd takk.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Det vises til regler og retningslinjer for saksbehandlingen i delegert sak nr. 148-2021 20.04.2021, og sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021.

Kommentarer til klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet 05.07.2021 og vurderinger

Klagen fra statsforvalterne i Trøndelag og Innlandet ble sendt til Dovrefjell nasjonalparkstyre innen klagefristen. Nasjonalparkstyret kan derfor behandle klagen.

Det vises til kommentarer og vurderinger i sak nr. 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 21.06.2021.

Kommentar til bruk av el-sykkel

Det er ikke gitt tillatelse til ren persontransport med el-sykkel i vedtaket i sak 022-2021 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 22.06.2021. I klagen 05.07.2021 antar statsforvalterne at el-sykkel bl.a. vil bli brukt til ren persontransport, men det ble det ikke gitt tillatelse til, og antakelsen om dette i klagen er derfor ikke relevant for saken.

Kommentarer og vurderinger i forhold til motorferdselloven og naturmangfoldloven

Søknaden fra Odd Brendryen om transport med bil og el-sykkel på kjøresporene mellom Setalsjølia og egen seter på Fjellægret i 2021-2024, ble behandlet av formannskapet i Tynset kommune som sak 79/21 24.06.2021.

Saksutredningen i sak 79/21 i formannskapet inneholder vurderinger i forhold til lov om motorferdsel, nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og islagte vassdrag, og lov om forvaltning av naturens mangfold. Disse vurderingene gjengis her i sin helhet:

Vurdering etter motorferdsellovverket

Formålet med motorferdselloven er at en ut fra et samfunnsmessig helhetssyn skal regulere motorferdselen i utmark med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen. All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skader og ulemper for natur og mennesker. I utmark og vassdrag er motorferdsel ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller vedtak med hjemmel i loven (§ 3).

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6 fastslår at kommunestyret eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer (her formannskapet) – etter skriftlig søknad kan gi tillatelse til kjøring dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Rundskriv T-1/96 sier følgende om vurdering av «særlige behov»:

Forhold som må tas med i vurderinga er bl.a. hvilke virkninger motorferdselen vil ha når det gjelder spor i terrenget, støy og forurensning, hvor sårbart området er og konflikter som kan oppstå i forhold til andre interessegrupper og naturmiljø. Den enkelte søknad

må også sees i sammenheng med forventet antall tilsvarende søknader og de samlede konsekvenser dette kan gi.

Ved vurderinga om det foreligger et «særlig behov», vil det være av betydning om kjøringa er nødvendig og har et akseptert nytteformål eller bærer preg av unødvendig kjøring. Det er formålet med selve transporten som er avgjørende i denne sammenheng. Det er derfor ikke avgjørende om transportøren ser transporten som lønnsom, dersom ikke transporten isolert sett dekker et reelt og nødvendig behov.

For å minimalisere barmarkskjøringa bør det kun gis tillatelse til barmarkskjøring når det skal transporteres varer, utstyr o.l. som er av en slik karakter at det ikke er egnet å transportere inn vinterstid på snødekt mark.

Søker har et behov for å transportere utstyr, materialer og proviant m.m. med bil, og el-sykkel m/henger. Mye av dette er vanskelig å få inn og ut med snøskuter vinterstid, og det er et reelt behov for å kunne frakte dette inn på barmark. Det er andre momenter i tillegg, som er vurdert i henhold til naturmangfoldloven i saken som åpner opp for ferdsel på barmark.

Det finnes ikke alternativ opparbeidet kjøretrasé enn kjørespor helt fram til eiendommen. På grunn av hensynet til både villrein og sårbare hekkelokaliteter for rovfugl, foreligger det «særlige behov» som gjør at de fleste transportene til Fjellægret bør foregå om sommeren og høsten.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal saken vurderes etter §§ 8 -12:

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget: En mener å ha tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene i dette området og om konsekvensene av den omsøkte kjøringa, slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Området hvor transporten skal foregå ligger i leveområde og helårs beiteområde til villreinen i Knutshø. Det kan være at villrein bruker området som sommerbeite i nærheten av kjøresporet og at det muligens kunne forstyrres av transporten. Likevel er transporten av såpass beskjedent omfang at det virker å være uproblematisk. Utover dette er det ikke registrert arter eller naturtyper som vil ta skade av transporten.

Barmarkskjøring skal i utgangspunktet minimaliseres, og bruk av snøskuter på snødekt mark prioriteres i forhold til transport inn av materialer etc. til Fjellægret.

Kjøreruta for snøskuter går i Setaldalen og videre til bl.a. Fjellægret, og går helt inn til østgrensa for kalvingsområdet. Setaldalen ligger nær et av kalvingsområdene for villrein i Knutshø villreinområde, og siden transportene med snøskuter vanligvis foregår på slutten av vinteren, er det en fordel at det foregår lite transporter med snøskuter i dette området når kalvingstiden nærmer seg. Det er derfor bedre at transportene foregår om sommeren og høsten istedenfor. Villreinen bruker områdene øst for Orkelsjøen og Setaldalen forholdsvis lite gjennom hele året. Noen turer med bil og el-sykkel til Fjellægret vil derfor sannsynligvis ikke påvirke villreinen i Knutshø villreinområde så mye om sommeren og høsten.

Det er i tillegg registrert sårbare hekkelokaliteter for rovfugl i nærheten av Setaldalen. Sensitiv periode er fra 1. februar til 15.juli, og det er anbefalt å begrense bruk av snøskuter i nærheten av hekkelokalitetene i den sensitive perioden.

Hensynet til de sårbare hekkelokalitetene for rovfugl i nærheten av Setaldalen, gjør også at det er bedre at transportene foregår om sommeren og høsten, enn på slutten av vinteren. Dersom det tas hensyn til villrein og annet dyreliv, vil transport med bil og el-sykkel langs kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten.

§ 9 Føre-var-prinsippet: Tillegges liten vekt i denne saken da en mener å ha tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den omsøkte kjøringa vil ha for naturmangfoldet i området. Ved å følge eksisterende kjørespor er det lite sannsynlig at terreng og landskap vil skades. Det bør kun kjøres etter kjøresporet når terrenget er tørt.

§ 10 Økosystemtilnærming og samla belastning: De planlagte transportene, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver: Vurdert og funnet ikke relevant da transporten foregår etter etablert kjørespor.

§ 12 Pålegg om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Transporten foregår etter etablert kjørespor, og bør gjøres når det er forholdsvis tørt om sommeren eller høsten. Det er også en fordel å bruke en lett traktor med breie dekk, og det er en fordel å kjøre flere turer med lette lass, enn få turer med tyngre lass.

Det er derfor mulig å gi tillatelse til transport av utstyr, materialer og proviant, m.m. med bil og el-sykkel m/tilhenger på kjøresporene mellom Setalsjølia og Fjellægret. Det foreslås at tillatelsen gjelder fra 10.06. til 20.10. i 2021-2024.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Folldal kommune
- Oppdal kommune
- Tynset kommune
- Oppdal Bygdealmening
- Kvikne utmarksråd

- Odd Brendryen, Dalholen

Arkivsaksnummer:	2021/8389-2	Saksbehandler:	Lars Børve	Dato:	12.08.2021
------------------	-------------	----------------	------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	41/2021	04.10.2021

Søknad fra Arnulf Bentdal, Dombås, om å rive gammelt seterhus og fjerne rester etter gammel løe på seter på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Arnulf Bentdal, Dombås, tillatelse til å rive gammelt seterhus og fjerne rester etter gammel løe på seter (10/1) på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.

Vilkår:

- Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som kan brukes på stedet. Andre materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde, jf. § 3, pkt. 1.3 j, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Vilklårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Det ble stilt spørsmål om manglende uttalelse fra kulturmyndigheten.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter

- 01.08.2021: Søknad fra Arnulf Bentdal, Dombås, om å rive gammelt seterhus og fjerne rester etter gammel løe på seter på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.
- 03.08.2021: E-post fra Dovre kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Arnulf Bentdal, Blestervegen 67, 2660 Dombås, søker 01.08.2021 om å rive gammelt seterhus og fjerne rester etter gammel løe på seter (10/1) på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.

Kart 1: Kart over setra 10/1 på Nysetra.

Bilde 1: Den nye og den gamle seterstua på setra.

Bilde 2-3: Den gamle seterstua som det søkes om å rive.

Bilde 4-5: Den gamle løa som det søkes om å fjerne.

I søknaden skriver Arnulf Bentsdal:

Arnulf Bentsdal, gnr. 10 bnr. 1, ønsker å rive gammel seterstue og fjerne rester etter ei gammel løe. Gammel seterstue er i veldig dårlig stand med store råteskader og svikt i takkonstruksjon.

Ønsker også å fjerne rester av gammel løe, da det er kun igjen de nederste stakkene.

Avfall: Bølgeblikk, vinduer og asfaltpapp vil sorteres og bli levert til miljøstasjonen. Tømmer og annet trevirke vil bli kjørt hjem til Dombås.

Rester etter torvtak blir lagt over som ny vegetasjon under gammel seterstue.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Fokstugu landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Fokstugu landskapsvernområde er å:

- Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Jf. verneforskriften § 2.

Fokstugu landskapsvernområde er vernet mot stort sett alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, og det er bl.a. ikke tillatt å rive seteranlegg, jf. § 3, pkt. 1.1 i verneforskriften. Men i verneforskriften går det også fram at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til riving av seteranlegg, jf. § 3, pkt. 1.3 j.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Nysetra ligger i en såkalt brukssone (sone 05-N). I forvaltningsplanen er det ikke gitt egne retningslinjer for riving av seteranlegg i brukssonen.

I forvaltningsplanen er det (s. 43) bl.a. følgende retningslinjer for kulturminner og kulturlandskap:

- a) Saker som kan medføre inngrep i kulturminner skal forvaltningsmyndigheten drøfte med kulturvernmyndighetene som en del av saksutredningen. Det skal tas hensyn til tilrådingene innenfor rammene av verneforskriftene og øvrig lovverk.
- b) Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til komplett tilstand.
- c) Rekonstruksjon av kulturminner som har forfalt hinsides restaurering, som nedraste steinbuer, tufter uten påstående hus og lignende, skal kun unntaksvis tillates og da etter godkjenning fra kulturvernmyndighetene. Forholdet til verneverdiene og dokumentasjonsstatus skal tillegges avgjørende vekt. En forvaltningsrettet tiltaksplan bør angi aktuelle objekter
- d) Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet.
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse og
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Kulturminneverdiene i det gamle seterhuset og restene etter den gamle løa, synes å være små, og saken har derfor ikke blitt sendt på høring til kulturminnemyndighetene.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Riving av det gamle seterhuset og fjerning av restene etter den gamle løa på denne setra på Nysetra, vil berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Riving av det gamle seterhuset og fjerning av restene etter den gamle løa på denne setra på Nysetra, vil sammen med andre tillatelser eller dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, ikke påføre økosystemet for stor samlet påvirkning og belastning, jf. § 10. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

Hvis det blir ryddet opp etter riving av det gamle seterhuset og fjerning av restene etter den gamle løa, er det i denne saken ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, jf. naturmangfoldloven § 11.

Saksbehandler går ut i fra at det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder når det gamle seterhuset rives og den gamle løa fjernes, jf. § 12.

Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som kan brukes på stedet. Andre materialrester, skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Dovre kommune
- Joramo Bygdeallmenning
- Arnulf Bentsdal

Arkivsaksnummer:	2021/8103-2	Saksbehandler:	Lars Børve	Dato:	12.08.2021
------------------	-------------	----------------	------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	42/2021	04.10.2021

Søknad fra Egil Killi, Dombås, om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde

Forslag til vedtak - innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Egil Killi, Dombås, tillatelse til å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud (14/1) på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde. Nærmere bestemt gir Dovrefjell tillatelse til å:

- rive nåværende tilbygg på 1,83 x 6,4 m, og sette opp et nytt tilbygg på 2,33 x 6,4 m med røsta tak, og
- bytte ut eternittplater på tak med svarte stålplater med taksteinmønster.

Utskifting av utvendig kledning er vedlikehold og trenger ikke tillatelse fra Dovrefjell nasjonalparkstyre.

Vilkår:

- Restaurering, utviding og ombygging av seterhuset skal foregå i samsvar med tradisjonell byggeskikk i området, og i samsvar med opplysningene i søknaden og i denne saken.
- Det skal så langt det er mulig brukes tradisjonelle materialer, utførelse og teknikker. Det skal bl.a. brukes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.
- Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som kan brukes på stedet. Andre materialrester, bl.a. eternitt, skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Fokstugu landskapsvernområde, jf. § 3, pkt. 1.3 d, og med grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Vilårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Ingen merknader.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter

- 21.05.2021: Møteprotokoll for sak 24/2021 i Joramo Bygdealmenning: Søknad om restaurering/ombygging av seterhus på seter til Nordre Blestrud på Nysetre.
- 26.05.2021: Søknad fra Egil Killi, Dombås, til Dovre kommune om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.
- 13.07.2021: E-post fra Dovre kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Oversending av søknad for behandling.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Egil Killi, Blestervegen 282, 2660 Dombås, søker 26.05.2021 om å restaurere, utvide og bygge om et seterhus på setra til Nordre Blestrud (14/1) på Nysetra i Fokstugu landskapsvernområde.

Kart 1: Kart over den østlige delen av Nysetra. Søknaden dreier seg om Nysetervegen 323.

Bilde 1: Seterhusene på setra til Nordre Blestrud på Nysetra.

Bilde 2: Seterhuset som det søkes om å restaurere, utvide og bygge om.

I søknaden skriver Egil Killi:

Grunnet råteskade søkes det om nytt tak på hele bygget, og ny fasade på inngangspartiet mot nord. Dette er et eksisterende tilbygg på 1,83 x 6,4 m som utvides til 2,33 x 6,4 m.

Utvendig kledning blir over-underligger som før. Eternitt-taket skiftes til stålplater (takstein-lignende) i sort farge.

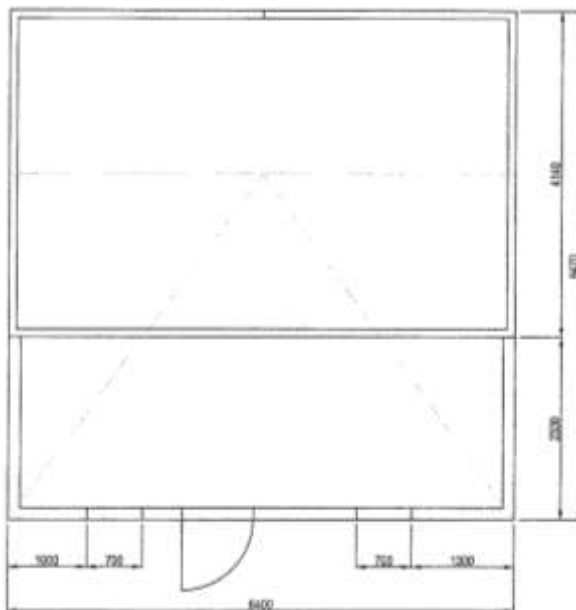
Egil Killi søkte 18.05.2021 om tillatelse til tiltaket fra Joramo Bygdealmenning som er grunneier. Joramo Bygdealmenning behandlet og godkjente søknaden 21.05.2021, og i saksutredningen står det:

På grunn av råteskader blir det søkt om restaurering/ombyggjing av inngangsparti/tilbygg på seterhuset. Eksisterende tilbygg med pulttak vil bli rive, og erstatta med nytt tilbygg med røsta tak. Grunnflata blir auka med 3,2 m². Utvendig kledning blir som før med over-/underligjar. Eternittplater på tak blir erstatta av svarte stålplater med taksteinmønster. Det framgår ikkje av søknaden, men på spørsmål stadfestar Killi at eternittplatene på taket på heile seterhuset vil bli skifta ut med stålplater.

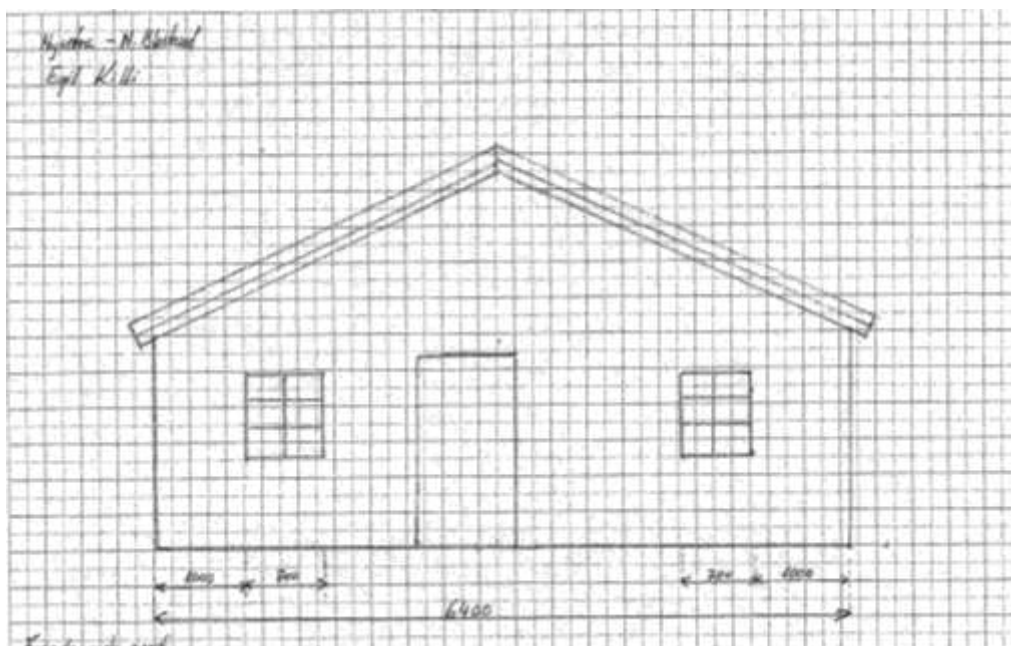
Ellers på setra er det eit fjøs med påbygd do og låve. Fjøset har gammalt bølgjeblekk på taket, doen og låven svarte stålplater (A-tak). Tidlegare var det og eit kokhus på setra, men dette vart rive for rundt åtte år sidan.

I tillegg til omsøkte seterhus er det eitt seterhus til for opphald/overnatting. Totalt areal for dei to seterhusa er 86 m². Planlagt utviding i samband med restaurering/ombyggjing ligg arealmessing innafor dei 90 m² som vårt regelverk gjev løyve til.

Seterhuset vil ta seg betre ut og stå meir i stil med dei andre husa på setra etter planlagt restaurering/ombyggjing.

Tegning 1: Grunnriss

Tegning 2: Ny fasade mot nord.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Fokstugu landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Fokstugu landskapsvernområde er å:

- Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Jf. verneforskriften § 2.

Fokstugu landskapsvernområde er vernet mot stort sett alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. § 3, pkt. 1.1 i verneforskriften, men denne bestemmelsen er ikke til hinder for bl.a. vedlikehold av eksisterende bygninger, jf. § 3, pkt. 1.2 b.

I § 3, pkt. 1.2 b går det også fram at alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk, og arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygninger.

I verneforskriften går det også fram at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger, jf. § 3, pkt. 1.3 d.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Nysetra ligger i en såkalt brukssone (sone 05-N). I forvaltningsplanen er det ikke gitt egne retningslinjer for vedlikehold, restaurering og ombygging av seterhus i brukssonen.

I forvaltningsplanen står det (s. 89) bl.a. følgende om vedlikehold av eksisterende bygninger:

Verneforskriften åpner for vedlikehold av eksisterende bygninger. Med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som taktekking, etterisolering, montering av nye vinduer med mer. Utgangspunktet for vedlikehold av seterbygninger, buer, naust og hytter må være at nødvendige arbeider skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk, og at reparasjoner er å foretrekke framfor hele utskiftninger der dette er mulig. Vedlikehold slik det er beskrevet ovenfor trenger ikke tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk innebærer at det skal benyttes materialer og farger som er i samsvar med eksisterende bygningsmiljø. Bygningens ytre uttrykk (eksteriør) bør i minst mulig grad endres.

I forvaltningsplanen er det (s. 43) bl.a. følgende retningslinjer for kulturminner og kulturlandskap:

Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til rekonstruksjoner som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til komplett tilstand.

Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi og andre kulturminner skal det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Torvtak kan utføres etter dagens bygningstekniske krav.

I forvaltningsplanen står det (s. 89) også følgende om ombygging:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/ utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

I retningslinjene i forvaltningsplanen for bygninger i verneområdene (s. 90), går det bl.a. også fram:

Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.

Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet.
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse og
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Søknaden går ut på å:

- rive nåværende tilbygg, og sette opp et nytt og 3,2 m² større tilbygg med røsta tak (riving, nytt tilbygg og ombygging tak),
- skifte utvendig kledning helt eller delvis (vedlikehold som ikke trenger tillatelse), og

- bytte ut eternittplater på tak med svarte stålplater med taksteinmønster (ombygging).

Et nytt tilbygg som er 3,2 m² større enn nåværende tilbygg på seterhuset og som skal brukes som inngangsparti, vil sannsynligvis ikke «endre eller virke vesentlig inn på landskapets art eller karakter», medføre funksjonsendring, økt overnattingskapasitet, eller endret ferdselsmønster i området.

Utskifting av nåværende eternittplater på taket med svarte stålplater med taksteinmønster, velger saksbehandler å se på som både vedlikehold og «ombygging» som medfører endring i utseende på seterhuset.

På flybilde (på norgeskart.no) over Nysetra ser det ut som de fleste hustakene enten har torv eller grått bølgeblikk, men det ser også ut til å være noen tak med mørk grå takpapp, og noen tak med svarte profilerte metallplater.

Tak med svarte profilerte metallplater er vanlig på seterhus, og «ombygging» fra tak med eternittplater til tak med svarte stålplater med taksteinsmønster, vil sannsynligvis ikke «endre eller virke vesentlig inn på landskapets art eller karakter», jf. § 3, pkt. 1.1 i verneforskriften. Dovrefjell nasjonalparkstyre kan derfor sannsynligvis gi tillatelse til å skifte ut eternittplatene på taket med svarte stålplater med taksteinsmønster.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Restaurering, utviding og ombygging av seterhuset på Nysetra, vil berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Restaurering, utviding og ombygging av seterhuset på Nysetra, vil sammen med andre tillatelser eller dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, ikke påføre økosystemet for stor samlet påvirkning og belastning, jf. § 10. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

Hvis det blir ryddet opp etter restaurering, utviding og ombygging av seterhuset på Nysetra, er det i denne saken ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, jf. naturmangfoldloven § 11.

Saksbehandler forutsetter at det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder når seterhuset på Nysetra skal restaureres, utvides og bygges om, jf. § 12.

Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som kan brukes på stedet. Andre materialrester, bl.a. eternitt, skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Retten til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Adgang til å kreve utsatt iverksetting av vedtaket (i byggesaker)

Det er adgang til å be om utsatt iverksetting av vedtaket dersom saken gjelder flere parter, og gjennomføring av tiltaket før eventuell klagebehandling medfører skade for den/de parten(e) som har klaget. Andre med rettslig klageinteresse, som har klaget på vedtaket, kan også be om utsatt iverksetting av vedtaket.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Dovre kommune
- Joramo Bygdeallmenning
- Egil Killi

Arkivsaksnummer:	2021/6205-4	Saksbehandler:	Bernhard Svendsgard	Dato:	31.08.2021
------------------	-------------	----------------	---------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	43/2021	04.10.2021

Åmotsdalen LVO - dispensasjon Flytting av sæter i Åmotsdalen, gbnr 67/2 - Eggasætra - Hauasætra - Reidun Stølen

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Åmotsdalen landskapsvernområde §§ 3.1.3 bokstav a og f får Reidun S. Stølen tillatelse til riving av eksisterende seterhus på Støleggsætra og gjenoppføring/sammenbygging av dette sammen med eksisterende seterhus på Hauasætra på ny tomt, som omsøkt.

Det blir også gitt tillatelse til motorferdsel i forbindelse med byggingen.

Det blir satt slike vilkår:

1. Eksisterende seterhus på Støleggsætra skal flyttes, og overskytende rivningsmaterialer leveres til godkjent mottak/bruk utenfor Åmotsdalen landskapsvernområde. Rent trevirke kan brukes til ved på stedet.
2. Grad av utnytting for nytt seterhus på Hauasætra blir satt til: BRA 68,8 m², BYA 77,8 m², jf vedlagte tegninger.
3. Nytt seterhus på Hauasætra skal gis god terrengtilpasning, uten unødvendige murer, høye fyllinger eller terrengskjæringer.
4. Jord til torvtaket kan tas fra innmarka på setra.
5. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
6. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
7. Det gis tillatelse til motorferdsel med snøskuter for frakt av materialer, avfall, redskaper og annen bygningsvirksomhet i perioden mellom starten for skuterføre om høsten til den 20. april i de årene tillatelsen gjelder. Det gis tillatelse til maksimalt 50 turer (tur/retur) og motorferdselen skal følge eksisterende seterveg. Det skal føres kjørebok, med årlig rapportering innen den 1. mai. All annen motorferdsel må omsøkes særskilt.
8. Frist for gjennomføring blir satt til 23.12.2024.
9. Bilder av husene på ny plass fra fire kanter sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Naturvernforbundet har henvendt seg til nasjonalparkforvalter om enkeltlokaliteter med truede plantearter på setervollen på Hauasætra. De ber om at disse blir unntatt fra tillatelsen om uttak av torv til nybygget og at en ikke tar torv før en biolog har befart arealet.

I tilknytning til setra er det en inngjerdet kve som en bruker til sanking av sau. Dette arealet er preget av sølvbunke og andre ordinære arter. Forvalter foreslår derfor at det settes som vilkår at torv til nytt tak tas fra dette arealet som ligger på nordøstsiden av setertunet.

Forvalter (Svendsgard) satte fram forslag til nytt nr. 10 i vilkår:

Det settes som vilkår at torv til nytt tak tas fra det inngjerdete arealet som ligger på nordøstsiden av setertunet.

Vedtak

Som innstillingen, med nytt nr. 10
- enstemmig.

Dokumenter i saken

1. Søknadsgrunnlag (vedlagt)

Saksopplysninger

Reidun S. Stølen søker om å få flytte et seterhus fra Støleggsætra til Hauasætra og bygge dette sammen med ett av seterhusene der, men på ny tomt. Det søkes også om en mindre utvidelse, sett ut i fra dagens størrelse. Søknaden er vedlagt saken.

Oversiktskart flytting

Søknaden begrunnes i hovedsak slik:

- Støleggsætra er i dårlig forfatning og må restaureres.
- Søker driver med sau og denne slippes på beite i Åmotsdalen. Sauen sankes til inngjerdet kve ved Hauasætra. Det er ikke kve ved Støleggsætra.
- Søker har ikke tilfredsstillende husvære på Hauasætra og det er om lag 7 km til bilveg.
- Støleggsætra ligger i rasutsatt område.

Utsnitt med aktsomhetsområder for snø- og steinras (NVE)

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Tiltak som innebærer varige fysiske inngrep, skal behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

«Formålet med opprettelsen av Åmotsdalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende plante- og dyreliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.»

§ 3.1.1 i forskriften for Åmotsdalen landskapsvernområde setter forbud mot «... riving av gamle seterbygninger, ...»

det framgår videre at styret etter § 3.1.3.f) kan gi tillatelse til «Riving av gammel seterbebyggelse.»

Etter § 3.3.a) kan styret gi tillatelse til «Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.»

Forvaltningsplan

Kapittel 4.5.2 Retningslinjer for forvaltningen, kulturminner og – landskap sier i pkt. a): «Saker som kan medføre inngrep i kulturminner skal forvaltningsmyndigheten drøfte med kulturvernmyndighetene som en del av saksutredningen. Det skal tas hensyn til tilrådingene innenfor rammene av verneforskriftene og øvrig lovverk.»

I retningslinjene for bygg kap. 6.7.2 Felles retningslinjer pkt b) står at uttak av torv er søknadspliktig etter unntaksbestemmelsen og i samme kapittel for landskapsvernområdene pkt b) står det.:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

Naturmangfoldloven

Lovens §§ 8-12 jf. § 7 setter krav til utgreiing av effekter for biologisk mangfold i all offentlig saksbehandling.

Etter § 48 kan det gis dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og som ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.

Presedens

Det er flere saker der det er gitt dispensasjon til å rive gamle bygg for å erstatte med nye, men da i samband med byggesøknad. Dette har i hovedsak vært bygg det ikke har knyttet seg kulturverninteresser til.

Vurdering

Saken har vært oversendt Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø som sier følgende:
«Nemnda vurderer at tiltaket i relativt liten grad vil medføre økte forstyrrelser av villreinen i området. Nemnda vil av den grunn ikke frarå at det gis tillatelse til flytting og gjenoppbygging av setra.»

Trøndelag fylkeskommune uttaler:

«Omsøkte bygning er ifølge SEFRAK oppført i siste del av 1800-tallet. Bygningen kommer således ikke under kulturminneloven § 25 som omhandler meldeplikt for vesentlig endring/riving av bygninger oppført før 1850.

Fylkeskommunen har dessverre ikke hatt kapasitet til å vurdere denne saken.

Kommunen må selv vurdere om flytting og gjenoppføring skal godkjennes eller ikke.»

Riving og gjenoppføring av seterbygninger

Styret kan etter verneforskriftens §§ 3.1.3 bokstav a og f gi tilatelse til riving og oppføring av bygninger i landbruksvirksomhet dersom dette ikke strider mot verneformålet.

Støleggsætra er i dårlig forfatning og kan knapt brukes slik den framstår i dag, men er fullt ut restaurerbar.

Støleggsætra

Det er ikke kve ved Støleggsætra og den ligger i utkant av sankeområdet.

Siden Støleggsætra ligger innenfor aktsomhetsområdet for skred, så er det vanskelig å legge til rette for utvidet bruk av bygningene.

Trøndelag fylkeskommune har ikke kommet med uttale til søknaden. Støleggsætra har utvilsomt kulturhistorisk verdi og som en del av et kulturlandskap. En flytting av bygningen vil redusere kulturlandskapsverdien i nedre del av Åmotsdalen, men i mindre grad enn om tiltaket hadde vært gjennomført i et åpnere landskap. Selve bygningen vil ivaretas gjennom at den flyttes og settes opp igjen, med mindre endringer, på Hauasætra.

Fjøset og tuften etter selet på Støleggsætra vil fortsatt stå igjen og opprettholde et visst inntrykk av bruken i området. Ytterligere vurdering av setras kulturhistoriske verdi må gjøres gjennom plan- og bygningslovsbehandlingen i Oppdal kommune.

Ut i fra dette mener forvalter at en riving og gjenoppføring på et annet sted i Åmotsdalen ikke er i strid med verneformålet.

Hauasætra ligger lenger inne i Åmotsdalen og framstår som del av et mer typisk seterlandskap, med flere bygninger og inngjerdet kve.

Hauasætra

Søker ønsker å sette seterbygningen fra Støleggsætra inntil den minste bygningen på Hauasætra og sette de opp på ny plassering lenger til venstre i blidet ovenfor. Seterhuset vil da bli funksjonelt for familien som skal drive sanking og ettersyn av dyr i området.

Det søkes om å øke arealet fra om lag BYA 66 m² til BYA 77,8 m² og med en t-form på bygget for å kunne bruke begge de to eldre byggene. Forvalter mener dette kan godkjennes innenfor byggeskikken i området og utvidelsen er av mindre karakter for et bygg som skal brukes i tradisjonell landbruksvirksomhet.

Det nye sæterhuset skal brukes i driften av garden, med både tilsyn og sanking av dyr i området. Tradisjonell landbruksvirksomhet er ønsket i verneområdene og støtter opp om verneformålet i Åmotsdalen landskapsvernområde. Det omsøkte tiltaket vil ikke endre omfang eller driftsform og vil derfor ikke ha vesentlig innvirkning på de andre verneverdiene i området.

Vurdering i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Det planlagte tiltaket vil berøre naturmangfoldet lite og effekten av påvirkningene vil også være små, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Vintertransport med snøskuter nede i dalen (her er også annen skutertrafikk og ferdsel på ski) vil i liten grad ha effekt på dyreiv og ikke på planteliv. Ut fra sesongen er det ikke nødvendig med utsjekk mot sensitive artsdata. Det planlagte tilbygget vil ikke endre bruk/driftsform og sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Vurderingen i forhold til verneformålet og prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12, tilsier at effekten av det planlagte tiltaket, blir liten.

Gjennomføring av tiltaket

Riving og gjenoppføring av to bygg vil nødvendigvis medføre en viss mengde bygningsavfall. Materialer som ikke kan nyttes innenfor verneområdet, må fraktes ut til godkjent mottak eller annen bruk, rent trevirke kan kuttes opp og brukes til ved om ønskelig. Likeledes må grunnmur og tomt på Støleggsætra ryddes, slik at tomta ikke er til fare for folk eller fe. Hele eller deler av den gamle grunnmuren skal bevares, slik at en av kulturhistoriske grunner tydelig kan se at det har stått hus på tomta.

For å kunne gjennomføre tiltaket, så må en ha tillatelse til motorferdsel i verneområdet. I søknaden er det ikke opplyst eller søkt om dette, men i tlf.samtale med søker, så opplyses det at det er tenkt løst med snøskuter langs setervegen.

Tiltakshaver kunne også vurdert helikopterfrakt, men forvalter har forståelse for at søker vil gjennomføre tiltaket selv for å redusere kostnader. Siden skutertrafikk på denne tiden av året har små konsekvenser, så gis det tillatelse til frakt på vinterføre.

Forvalter skjønner at det er vanskelig å estimere nødvendig antall turer for et såpass omfattende byggeprosjekt. Det foreslås derfor at det gis tillatelse til 50 turer tur/retur langs setervegen med snøskuter i tidsrommet fra snøen legger seg til og med den 20. april.

Konklusjon

Det omsøkte tiltaket er knyttet til et dokumentert behov i eksisterende landbruksdrift. Tiltaket vil verken vesentlig endre eller virke inn på landskapets art eller karakter eller ha nevneverdig påvirkning på plante- og dyelivet i området. Tiltaket vil sikre fortsatt tradisjonell landbruksdrift i området og bidra til å opprettholde kulturlandskapet og dermed verneverdiene.

Forvalter foreslår derfor at tiltaket innvilges som omsøkt.

Arkivsaksnummer:	2021/8104-2	Saksbehandler:	Bernhard Svendsgard	Dato:	03.08.2021
------------------	-------------	----------------	---------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	44/2021	04.10.2021ting

Jora LVO - Dispensasjon - Riving gammel bu i Svartdalslie og oppsetting av ny bu i Baklie - Lesja fjellstyre

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre vedtar:

1. Søknad fra Lesja fjellstyre om å få rive Svartdalslibue godkjennes. Rivingsmaterialer skal fraktes ut av verneområdet til godkjent mottak, rent treverk kan nyttes som ved.
2. Søknad om bygging av ny bu i Baklie avslås på bakgrunn av at tiltaket strider mot verneformålet og vernebestemmelsene, jf. forvalters vurdering.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Jora landskapsvernområde, §§ 2, 3.1.1, 3.1.3.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Merknader fra Innlandet fylkeskommune og Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø (innkommet etter at sakene ble sendt ut) ble referert.

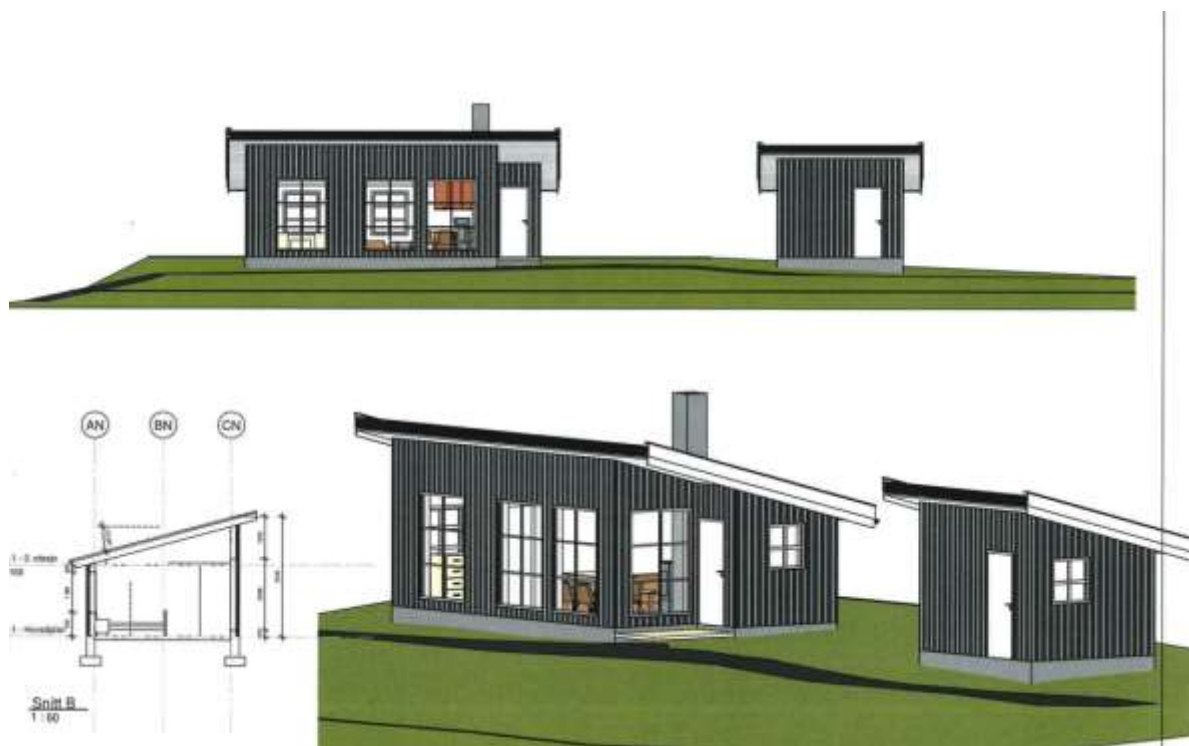
Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

Lesja fjellstyre søker om å få rive Svartdalsbue i Jora landskapsvernområde og sette opp ny og større bu i Baklie nærmere bygda.

Tegninger av ny bu

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep skal i utgangspunktet behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Jora landskapsvernområde:

- å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der verdifullt setermiljø, vegetasjon, kulturminner og trekkområder for villreinen utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

- å ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer.

Forskriften for Jora LVO § 3, 1.1. forbyr alle tekniske inngrep, bl.a. «oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger». Etter samme § 1.3. kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.»

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen sier ingenting om flytting av buer eller om endringer av den karakter som er omsøkt her. Formuleringen som er nærmest problemstillingen er slik:

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Forvaltningsplanen har disse retningslinjene:

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

Naturmangfoldloven

Alle saker må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7:

I korte trekk gjelder § 8 kunnskapsgrunnlaget, § 9 føre-var-prinsippet (om dårlig kunnskapsgrunnlag), § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning (framtidig presedens). Om det gis dispensasjon, skal etter § 11 kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver og etter § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder nyttes.

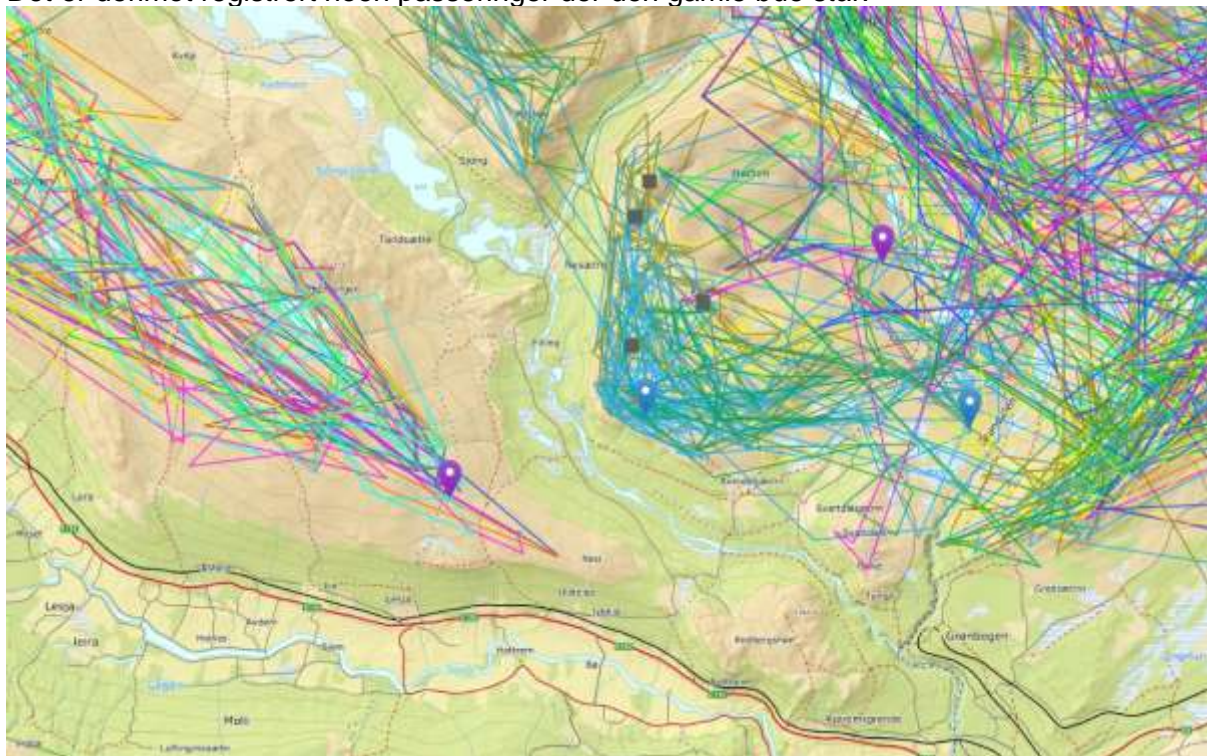
Vurdering

Verneforskriften for Jora landskapsvernområde hjemler ikke det omsøkte tiltaket, og tiltaket må derfor behandles som en søknad om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. For å kunne gi dispensasjon må to forhold være oppfylt:

- tiltaket må ikke være i strid med verneformålet
- tiltaket må ikke ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene.

Verneformålet nevner særlig to temaer som er relevante i saken; trekkveger for rein og verdifullt kulturlandskap.

De siste femten årene er det ikke registrert rein i området der det søkes om å plassere ny hytte. Det er derimot registrert noen passeringer der den gamle bue står.

Utsnitt fra dyreposisjoner.no

Selv om gps-sporingene ikke viser trekk i Baklie, så er det likevel observert reinsflokker i Andbergshøe. Dette er likevel sporadisk ift. trekkene lenger inn.

I Baklie er det også flere eksisterende hytter og buer.

Det er positivt at fjellstyrehytta trekkes lenger vekk fra de mest brukte reinsområdene og til utkanten av verneområdet. Ny plassering ligger om lag 230 meter fra verneområdegrensa. Utformingen av nybygget bryter klart med tradisjonell byggeskikk. Lesja fjellstyre begrunner utformingen slik:

Pulttak er valgt på grunn av ønske om store vindusflater og maksimalt utsyn utover Dalsida,

seterlandskap rundt Reindøl/ Svartdalsetrin og fjellområdene. På denne måten kan man få naturopplevelsen direkte inn i bua, uten å måtte gå ut i terrenget. Vi mener dette er en måte å kanalisere ferdsel utenfor villreinområdene. Samtidig vil vi ha et bygg som bryter minst mulig med landskapet og tradisjonell byggestil. Selv om pulttak er utradisjonelt for ei bu er dette likevel vanlig for utedoer og enkelte uthus/vedskåler. Vi mener denne utformingen er best egnet for å balansere landskapshensynet og målet om et spesielt overnattingssted som skiller seg ut.

Spesielle overnattingssteder med store vindusflater og spektakulær utsikt er svært populært, men det er mange som ikke har økonomi til å oppleve slike overnattingssteder som Juvet landskapshotell eller Eagle Nest Eco Lodge. Fjellstyret har i motsetning til de fleste andre næringsaktører ikke noe mål om å maksimere fortjenesten. Vi ønsker å tilby en tilsvarende opplevelse til allmennheten til en rimeligere pris.

Vi ser flere utradisjonelle bygg inne i villreinens leveområde. Slik som Tussheimbue og Viewpoint Snøhetta. Fjellstyret mener derfor at vår bu, som ligger i skogen et godt stykke utenfor villreinområdet, kan aksepteres. Vår bu vil være bygd for allmennheten og kan derfor, i likhet med Tussheimbue og Viewpoint Snøhetta, skille seg noe ut fra privat bebyggelse.

Utformingen er derfor valgt ut i fra ønsket om å ha en attraktiv utleiehytte. Dette faller utenfor verneforskriftens og forvaltningsplanens intensjoner for området. I søknaden nevnes det et par andre hytter som har utradisjonell utforming, men Tussheimbue ligger ikke innenfor et verneområde og Viewpoint ble godkjent før området ble vernet.

En slik hytte vil bli godt synlig fra setergrendene på Reindøl. De store vindusflatene vil også reflektere lyset i den retningen.

Lesja fjellstyre ønsker å bruke den nye bua til utleie og begrunner i hovedsak søknaden om ny plassering og utforming med at en ønsker å skape et attraktivt tilbud for allmennheten.

Lesja fjellstyre har i tillegg 9 hytter for utleie på Dalsida.

Tidligere er det gitt avslag til turistforeninger og til private eiere om utvidelse av hytter som øker arealet vesentlig og/eller endrer hyttas funksjon og gir grunnlag for økt bruk. I utgangspunktet strider en tillatelse derfor mot tidligere vedtak i verneområdene.

I senere gitte tilleggsopplysninger sier Lesja fjellstyre at bua også skal brukes som oppsynsbu. En ser likevel at formålet med ny og større bu i hovedsak er utleie.

En flytting til utkanten kan forsvare en viss økning i størrelse og en utradisjonell utforming. Det omsøkte tiltaket vil minst tredoble samlet areal for bua og den har også en svært utradisjonell utforming.

Samlet areal søkes utvidet fra i underkant av 15 m² til 47 m². Dette innebærer en standardøkning og samtidig økning i antall sengeplasser.

Ny plassering er i umiddelbar nærhet til en etablert sankekve. Av erfaring, så er det ikke ønskelig å plassere slike bygninger nært sankeanlegg. Både ferdsel, trafikk, parkeringer og hunder vil påvirke bruken av sankeanlegget. Det lokale sankelaget har uttalt seg til søknaden: «Reindøl beitelag håper at plassering av ny bu i Baklia ved Reindølsvegen blir forandret slik at den ikke kommer så nær eksisterende sankekve som ligger like ved foreslått plassering av ny bu. Sankekve er plassert for å være nær naturlig trekkveier for sauene for å gjøre det enklere å sanke den.

- *Plassering så nær sankekve vil kunne skape problem for sankning ved å forstyrre sauens trekkveier nær sankekvea.*
- *Fremmedfolk så nær kvea vil kunne skremme sauene slik at det blir vanskelig å få de inn i kvea.*
- *I en slik utleiebu vil det kunne være gjester med hunder som kan skape problem for sauedrift selv om disse holdes i følge regelverk for hundehold.*
- *Under sankning brukes ikke bare faste veier, men hele terrenget rundt ei sankekve og for å ikke skape problem for sankning må bu plasseres med større avstand til sankekve.*

Håper at dette tas til følge og at beitelaget blir involvert i det videre arbeidet med plassering av ny bu.»

Ett av hovedformålene med vernet er å ivareta et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap. Dette innebærer at en må sikre at beiteinteressene har gode vilkår for at landskapet skal kunne skjøttes gjennom aktiv beiting av husdyr i området. Plasseringen er problematisk ift beiteinteressene og annen tomt må vurderes.

Oppsummering

Forvalter mener en flytting av Svartdalslibue til utkanten av verneområdet er positivt og er i utgangspunktet innstilt på å anbefale at tillatelse til dette blir gitt.

Både utforming, størrelse og formål med bygging av ny bu er likevel av en slik karakter at en ikke vil anbefale at tillatelse gis:

- Samlet areal blir minst tredoblet. En vesentlig økning vil skape presedens for andre saker og etter hvert vil verneverdiene svekkes.
- Formålet med nytt bygg er i hovedsak utleievirksomhet, noe som ikke er tillatt i verneområdet.
- Utformingen er utradisjonell og er ikke i tråd med vernebestemmelsene og forvaltningsplanens retningslinjer for utforming av bygninger i området.
- Plasseringen av bygget er uheldig for beiteinteressene og vil derfor indirekte stride mot verneformålet om å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der verdifullt setermiljø, vegetasjon, kulturminner og trekkområder for villreinen utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Riving av Svartdalslibue kan godkjennes, men forvalter ser at rivingen kan måtte utsettes dersom innstillingen følges. Formuleringen tas likevel med i innstillingsteksten.

Arkivsaksnummer:	2021/3864-7	Saksbehandler:	Carl Severin Bjurstedt	Dato:	08.09.2021
------------------	-------------	----------------	------------------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	45/2021	04.10.2021

Orienteringer i Dovrefjell nasjonalparkstyre, 04.10.2021

Innstilling fra forvalter

Det ble orientert om / drøftet følgende saker:

1. Bestanden av kongeørn i verneområdene og eventuell innvirkning på villreinbestanden.
2. Virksomheten til Statens naturoppsyn Dovrefjell
3. Tilsetting ny forvalter – Gunhild Sem er ansatt.
4. Ny besøksrettet hjemmeside og ny styreside

Dovrefjell nasjonalparkstyre tok sakene til orientering.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 04.10.2021

Behandling i møtet

Nytilsatt forvalter, Bernhard Svendsgard, presenterte seg.

I tillegg til oppsatte saker orienterte leder i Hjerkin/Kongsvollkomiteen i Fuglehundklubbenes forbund, Ola Øie, om forbundets virksomhet.

Under pkt. 2 (SNO) ble det orientert om bl.a.

- Vedlikehold av kjøresporet til Snøfjellstjønna utover gitt tillatelse. Ikke videre oppfølging fra SNO.
- Sykling på Snøheimvegen, vanskelig å håndheve og gjennomføre regelverket. Også noe på stier i tillegg.
- Ulovlig merking av sykkelruten «Rødalsrunden» (Savalens venner) er fjernet av SNO.
- Økt motorisering av leteaksjoner på bar mark – utfordring med terrengskader.
- Organisert ferdsel i nasjonalparken. Guidene blir mer profesjonelle og oppfører seg i hovedsak slik vi har gitt dem beskjed om gjennom vilkår. Noen unntak, gjengangere. God dialog med de fleste. Guidene viktig ressurs, uorganisert ferdsel til dels uvettig. Bør det settes tak på antall tillatelser, regulere uorganisert ferdsel?
- Fuglehundprøver – én forstyrrelse av villrein trass flere beskjeder fra SNO om å fjerne seg. Ikke videre oppfølging fra SNO.
- Overordna – konflikten mellom massiv ferdsel inn fra Kongsvoll / Grønbakken / Hjerkin og reinens trekk særlig det øst for Kolla.
- Moskus: Uvanlig god kalveproduksjon (80 ca.). Lite utvandring vår / sommer, flere i høst, lite sykdom.

Befaring til Lom – besøksforvaltning i Jotunheimen og Breheimen – ble drøftet. Forvaltere og styreleder ser nærmere på forslag til datoer.

Vedtak

Som innstillingen, med tillegg av

5. Leder i Hjerkin/Kongsvollkomiteen i Fuglehundklubbenes forbund, Ola Øie orienterte om forbundets virksomhet.
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

1. Sak

Nestleder Sidsel Rykhus at bedt om en orientering om bestanden av kongeørn i verneområdene og eventuell innvirkning på villreinbestanden. Espen Rusten, SNO, er ansvarlig for bestandsovervåking av kongeørn i området og vil orientere.

2. Virksomheten Statens naturoppsyn Dovrefjell

SNO vil gi en kort orientering om arbeidet siden forrige møte.

3. Tilsetting ny forvalter

Gunhild Sem har takket ja til jobbtilbudet, og vil starte opp den 3.januar 2022 – etter avtale med SFIN på Hjerkin 2.hver uke ti-fre og hjemmekontor resten.

Gunhild er 41 år, opprinnelig fra Heddal, bor i Brumunddal.

Hun er master i naturforvaltning fra NMBU med tillegg i plan- og bygningsrett.

Sem har en variert bakgrunn som inkluderer naturveiledning og leder NP-senter (Rørosmuseet/Femundsmarka), Miljødir / NP-seksjonen (informasjon), FMHE landbruk (blant mye anna besøksforvaltning Fulufjellet NP), Statens vegvesen med saker etter PBL og overført Innlandet FK med samme oppgaver som i Vegvesenet ifbm omorganiseringa.

4. Nye nettsider

Besøksrettet nettside - <https://dovrefjell-sunndalsfjella.no/>

Siden er rettet mot besøkende for å veilede dem til en best mulig opplevelse inen for rammen av verneforskriftene og for minst mulig effekt på verneverdiene.

www.moskusriket.no er nå integrert her (videresendingslenke).

Informasjonsrådgiver Martine Hårstad har sammen med Trollbinde v/ Maria Kampesæter Kleiven lagt ned et veldig godt og omfattende arbeide i samarbeid med forvalterne som kvalitetssikrere.

Siden skal utvikles videre, bl.a. med mer om folora, og må seinere holdes løpende ajour.

Styresiden - <https://www.nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/> (kortlenke www.dovrefjell.com)

har fått ny mal fra miljødirektoratet. Den vedlikeholdes av forvalterne og det viktigste er på plass, men ikke alt. Malen er felles for alle nasjonalparkstyrene, og man finner lett de andre styrene fra toppmenyen.

Styremedlemmene oppfordres til å besøke sidene og om å melde tilbake forslak til forbedringer, feil og mangler. Spre gjerne lenkene i alle relevante sammenhenger.

Vurdering

Sakene legges fram til orientering og eventuell drøfting.

Ellers uten vedtak ut over at sakene foreslås tatt til orientering, og at styret eventuelt gir signaler til forvalterne om videre arbeid der det er aktuelt.